

Ministerul Educației, Culturii
și Cercetării al Republicii Moldova

ORDIN

13.10.2020 nr. 1131

mun. Chișinău

Cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal

În temeiul prevederilor *Codului educației* nr.152/2014 art. 140 și în scopul reglementării acțiunilor manageriale și didactice privind implementarea învățării mixte ca răspuns la necesitatea depășirii riscului de răspândire a virusului SARS-CoV-2

ORDON:

1. A aproba *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal* (se anexează).
2. Direcția Învățământ general (dl V. Crudu):
 - 2.1. va aduce la cunoștința Organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, instituțiilor de învățământ de subordonare republicană prevederile prezentului ordin;
 - 2.2. va monitoriza respectarea *Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal*.
 - 2.3. Instituțiile de formare continuă vor include în programele de formare *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal*.
3. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului:
 - 3.1. vor aduce la cunoștința tuturor instituțiilor de învățământ din unitatea administrativ teritorială prevederile prezentului ordin;
 - 3.2. vor monitoriza punerea în aplicare a *Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal*.
4. Responsabili de punerea în aplicare a prezentului ordin se desemnează Direcția învățământ general (dl V. Crudu), șefii Organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și conducătorii instituțiilor de învățământ general.
5. Controlul executării prezentului ordin mi-l asum.

Ministru

Igor ȘAROV

**REPERE METODOLOGICE
PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL
ÎN CONDIȚIILE ÎNVĂȚĂRII MIXTE
ÎN CONTEXTUL EPIDEMIOLOGIC DE COVID-19,
PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, GIMNAZIAL ȘI LICEAL**

Chișinău, 2020

COORDONATORI MECC:

- **MARIN Mariana**, dr., conf. univ., șeful cabinetului ministrului
- **CRUDU Valentin**, dr., șeful Direcției învățământ general
- **LUNGU Corina**, consultant principal, Direcția învățământ general

EXPERT COORDONATOR:

- **URSU Ludmila**, dr., prof. univ., șef catedră, UPS „Ion Creangă”, Chișinău

GRUPUL DE LUCRU:

- **PRISACARU Angela**, consultant principal, Direcția învățământ general, MECC
- **BALANICI Olga**, grad did. superior, șef secție, Colegiul Politehnic, Bălți
- **CERBUȘCA Pavel**, dr., grad did. superior, director, LTR „Aristotel”, Chișinău
- **GHERMAN Ala**, grad did. superior, director, LT „L. Deleanu”, Chișinău
- **GORAȘ-POSTICĂ Viorica**, dr. hab., prof. univ., USM, Chișinău
- **MELINTE Iurie**, grad did. superior, director, LT „B. P. Hasdeu”, Drochia
- **MUNCĂ-AFTENEV Daniela**, dr., șef adjunct, DGETS, Chișinău
- **NEGREI Viorica**, grad did. superior, șef adjunct, DGETS, Chișinău
- **OLARU Valentina**, dr., grad did. superior, director, LT „Lucian Blaga”, Chișinău
- **STATE Daniela**, grad did. superior, director, Fondul Special de Manuale
- **VACARCIUC Daniela**, grad did. superior, director, LT „Vasile Alecsandri”, Chișinău
- **VASILACHE Grigore**, dr., grad did. superior, director, LT „Mircea Eliade”, Chișinău

CUPRINS:

Argument	4
1. REPERE DE BAZĂ.....	5
1.1. Învățarea mixtă (<i>blended learning</i>) – imperativ al actualității.....	5
1.2. Competențe necesare cadrelor didactice pentru implementarea învățării mixte.....	5
1.3. Instrumente online utile în condițiile învățării mixte.....	6
1.4. Securitatea și siguranța online a elevilor în condițiile învățării mixte.....	7
1.5. Construirea comunităților de învățare în condițiile învățării mixte.....	8
2. REPERE OPERAȚIONALE.....	11
2.1. Analiză SWOT a modelelor care integrează componente online.....	11
2.2. Acțiunile conducătorilor instituțiilor școlare, a personalului didactic și a elevilor.....	14
2.2.1. Acțiuni constante în cadrul tuturor modelelor.....	14
2.2.2. Acțiuni specifice.....	15
2.2.3. Acțiuni privind schimbarea modelului în funcție de schimbarea contextului epidemiologic.....	19
2.3. Asigurarea accesului online la lecții în condițiile învățării mixte.....	20
3. REPERE PRIVIND ADAPTAREA DEMERSURILOR DIDACTICE LA CONDIȚIILE ÎNVĂȚĂRII MIXTE.....	21
3.1. Prioritizarea curriculară.....	21
3.2. Orientări metodologice specifice.....	21
3.3. Variante de lecții în condițiile învățării mixte.....	22
3.4. Strategii de instruire.....	25
3.5. Strategii de evaluare.....	28
3.6. Proiectarea didactică.....	28
Anexa 1. Neticheta.....	29
Anexa 2. Cum programăm lecții pentru un semestru, utilizând Google Meet?.....	31

ARGUMENT

Repere metodologice privind organizarea procesului educațional în condițiile învățării mixte în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal este un document de tip reglator care are **scopul** de a reglementa acțiunile manageriale și didactice privind implementarea învățării mixte ca răspuns la necesitatea depășirii riscului de răspândire a virusului SARS-CoV-2.

La baza elaborării documentului au stat:

- *Reglementări speciale privind organizarea anului de studiu 2020-2021 în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar*, aprobate prin ordinul MECC nr. 840 din 19.08.2020;
- *Repere metodologice privind organizarea procesului educațional în învățământul general, în anul de studii 2020-2021*, aprobate prin ordinul MECC nr. 839 din 18.08.2020;
- *Repere metodologice privind securitatea și siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal în anul de studii 2020-2021*, aprobate prin ordinul MECC nr. 1069 din 06.10.2020;
- *Metodologia privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină în învățământul primar, gimnazial și liceal*, aprobată prin ordinul MECC nr. 351 din 19.03.2020.

Totodată, s-a ținut cont de recomandările propuse de Comisia Europeană în ghidul *Învățarea mixtă în educația școlară - linii directoare pentru începutul anului de studii 2020/21*¹ (iunie 2020).

Obiectivele urmărite prin prezentul document vizează:

- contextualizarea conceptului de învățare mixtă din perspectiva actuală a actorilor educaționali;
- concretizarea aspectelor cheie ale implementării învățării mixte în instituțiile de învățământ;
- propunerea unor soluții pasibile de dezvoltare/ adaptare în vederea înlăturării barierelor și vulnerabilităților posibile;
- sprijinirea dezvoltării culturii organizaționale a instituției școlare în vederea stării de bine a comunităților de învățare în condițiile învățării mixte;
- motivarea cadrelor didactice pentru dezvoltare profesională în domeniul învățării mixte, dar și pentru valorizarea tehnologiilor digitale în învățământul tradițional, față în față.

¹https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/Blended%20learning%20in%20school%20education_European%20Commission_June%202020.pdf

1. REPERE DE BAZĂ

1.1. Învățarea mixtă (*blended learning*) – imperativ al actualității

Integrarea instrumentelor online în învățământ a început în anii 60 ai sec. XX, iar termenul *blended learning* a fost introdus în anul 1999. Din engleză, *blended* – amestecat/ mixat, *learning* – a învăța; de aici termenul folosit în română – *învățare mixtă*.

Conform ghidului „Învățarea mixtă în educația școlară – linii directoare pentru începutul anului de studii 2020/21”, elaborat de Comisia Europeană în iunie 2020, **învățarea mixtă (*blended learning*) se definește ca „o abordare hibridă care combină învățarea în școală cu învățarea la distanță, inclusiv învățarea online”.**

Astfel, învățarea mixtă constituie o abordare sinergică ce permite potențarea reciprocă a învățării față în față și a celei online, dar și compensarea reciprocă a dezavantajelor acestora:

<i>învățarea față în față</i>	<i>învățarea online</i>
(-) timpul pentru a obține feedback de la cadrul didactic este limitat; elevul nu are posibilitatea să revină după ore la explicațiile și materialele din cadrul lecției;	(+) se oferă posibilitatea unui feedback continuu; devine posibilă revenirea la materialele lecției de atâtea ori de câte are nevoie elevul;
(+) reacțiile sunt spontane (tot ce se întâmplă se întâmplă aici și acum); reacțiile cadrului didactic la acțiunile elevului sunt flexibile și instantanee;	(-) reacția unei resurse electronice la acțiunile elevului este prestabilită prin opțiuni/setări; reacția cadrului didactic la acțiunile elevului este întârziată;
(-) oportunitățile pentru individualizare sunt limitate; se oferă, preponderent, același traseu educațional pentru toți elevii;	(+) se oferă oportunități sporite pentru individualizare datorită flexibilității și adaptabilității (la solicitări individuale) resurselor electronice;
(+) relațiile interpersonale și cele intrapersonale (construirea identității de sine prin raportare la grup) se formează în mod direct; interacțiunea emoțională este profundă.	(-) relațiile inter- și intrapersonale se formează în mod indirect; interacțiunea emoțională este limitată.

În contextul epidemiologic de COVID-19, îmbinarea învățării față în față cu învățarea online, integrând în măsură optimală componente online în învățământul tradițional, este soluția pentru continuarea procesului educațional. Astfel, învățarea mixtă a devenit un imperativ al actualității, generând necesitatea unor adaptări și dezvoltări la nivel organizațional, tehnic, didactic, etic etc.

1.2. Competențe necesare cadrelor didactice pentru implementarea învățării mixte

Valoarea învățării față în față rămâne incontestabilă și esențială. Astăzi, componentele online vin să o completeze și adapteze la contextul pandemic, dar devine tot mai evidentă necesitatea dezvoltării acestora ca răspuns la provocările erei digitale.

Astfel, la baza competențelor necesare cadrelor didactice pentru implementarea învățării mixte rămân:

- *Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general*, aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 623 din 28.06.2016;
- *Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general*, aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07.2015.

Spectrul noilor competențe necesare pentru implementarea învățării mixte se configurează la întrepătrunderea a patru niveluri interdependente: mentalități, calități, abilități de adaptare, abilități tehnice²:

	<i>Ce sunt?</i>	<i>Cum se dobândesc?</i>
▪ <i>Mentalități</i>	Valori de bază, convingeri care ghidează gândirea, comportamentele și acțiunile ce se aliniază obiectivelor schimbării și misiunii educaționale.	Conștientizare Adoptare Angajare
▪ <i>Calități</i>	Caracteristicile personale, obișnuințele comportamentale care îl ajută pe cadrul didactic să facă tranziția către nou.	Antrenare Încurajare Consolidare
▪ <i>Abilități adaptive</i>	Abilități complexe, între roluri și domenii, care ajută la abordarea unor sarcini noi sau la dezvoltarea soluțiilor în situații ce necesită învățare organizațională și inovare (de ex., colaborarea și rezolvarea de situații-probleme)	Autoeducare Mentorat/coaching Practică reflexivă
▪ <i>Abilități tehnice</i>	Abilități specifice învățării mixte necesare pentru activitatea zilnică.	Formare continuă Autoformare ractcare

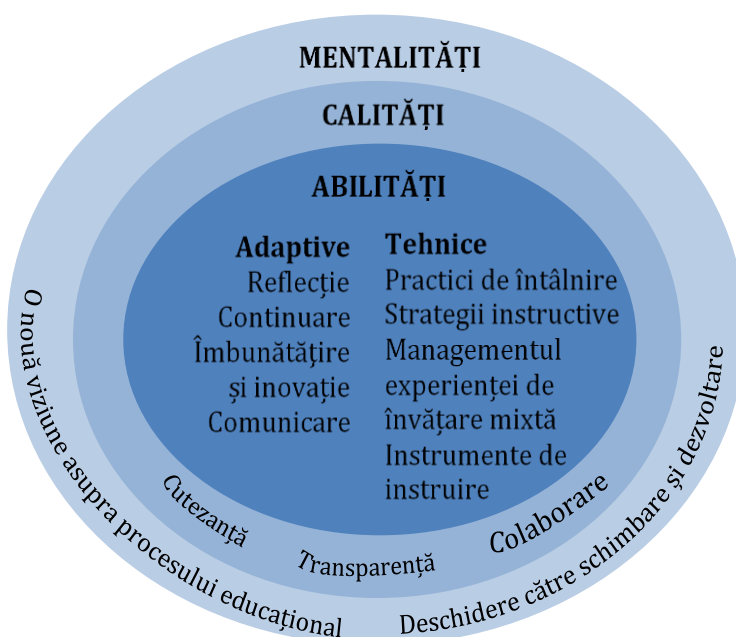

Figura 1. Cadrul competențelor necesare cadrelor didactice pentru implementarea învățării mixte (iNACOL & TLA, 2014)

1.3. Instrumente online utile în condițiile învățării mixte

În condițiile îmbinării învățării în școală cu învățarea online, este posibilă utilizarea diferitor tipuri de resurse educaționale digitale și servicii online.

G Suite pentru Educație este o suita de aplicații Google recomandată de MECC. La 17.07.2020, MECC și gigantul american Google au semnat un Memorandum de Înțelegere privind implementarea Google pentru Educație în Republica Moldova. Printre tehnologiile Google de care beneficiază

² Blended Learning Teacher Competency Framework. iNACOL & TLA, 2014.
<https://aurora-institute.org/wp-content/uploads/iNACOL-Blended-Learning-Teacher-Competency-Framework.pdf>

profesorii și elevii din Republica Moldova, evidențiem *Google Classroom* (interacțiunea între profesori și elevi), *Google Meet* (organizarea lecțiilor video online), *Google Drive* (stocarea materialelor pe Cloud și colaborare), *Google Sites* (organizarea și prezentarea temelor), precum și alte aplicații utile procesului de studiu. Parteneriatul cu Google a fost facilitat prin intermediul Centrului Național de Inovații Digitale *Clasa Viitorului* (www.clasaviitorului.md/) care asigură consultanță și suport tehnic în formarea continuă a cadrelor didactice privind utilizarea suitei de aplicații Google pentru Educație.

O altă suită de programe și servicii recomandată de MECC este oferită de **Microsoft Office 365 Education**. În baza Memorandumului de Înțelegere semnat de MECC și Compania Microsoft la 25.09.2020, Planul A1 al Office 365 pentru Educație este complet gratuit atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Acesta conține versiunea online complet gratuită de Office (Word online, Excel online, PowerPoint online, Outlook online și OneNote online) cu e-mail, conferințe video, hub particularizat pentru lucru în echipă la clasă cu Microsoft Teams, formulare (Forms), cataloage digitale, rețea de comunicare internă, instrumente de conformitate și protecția informațiilor. Persoanele interesate de accesarea pachetului **Office 365 A1** pot lăsa un mesaj la adresa microsoft@mecc.gov.md sau admin@upsc.md pentru a crea un cont pe Microsoft.

De asemenea, recomandăm utilizarea **registriului electronic al SIME**. Registrul este gratuit, conține mai multe servicii integrate: note, tipul lecției (inclusiv lecții la distanță), tema de acasă, atașamente utile, link către lecții înregistrate, orarul personalizat al lecțiilor, structura anului școlar, acces la lecțiile online etc. Instituțiile de învățământ pot solicita acces la acest registru de la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, expedind o solicitare la adresa sime@mecc.gov.md.

Abundența ofertei face alegerea dificilă. Contează foarte mult ca modul de utilizare să fie ușor de însușit atât de profesori cât și de elevi, astfel încât să devină o rutină. De asemenea, contează scalabilitatea platformei, atât ca număr de utilizatori cât și ca funcționalități suplimentare ce pot fi adăugate în timp. În acest sens, **recomandăm să se discute și să se decidă la nivelul instituției asupra utilizării unei singure platforme pentru comunicarea sincronă**. Utilizarea unei singure platforme va asigura eficiența activităților, confortul psihologic atât al elevilor, cât și al părinților care sprijină învățarea la distanță a elevilor minori.

1.4. Securitatea și siguranța online a elevilor în condițiile învățării mixte

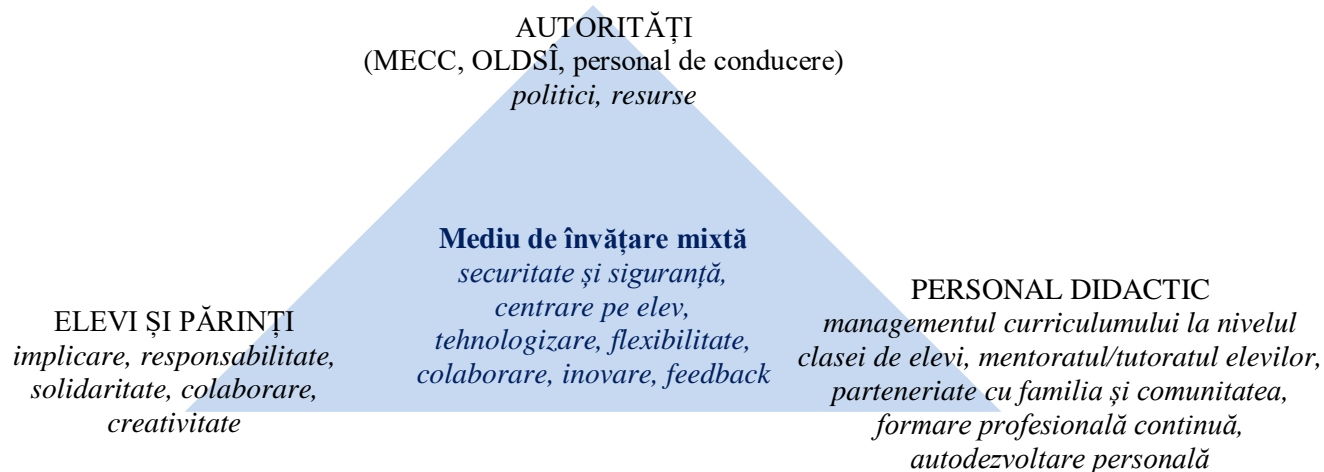
În condițiile învățării mixte, securitatea și siguranța online a elevilor trebuie să constituie una dintre prioritățile personalului didactic și de conducere:

- formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil în mediul virtual;
- punerea la dispoziția copiilor a unor informații, mijloace și instrumente pentru a raporta cazurile de violență online din partea semenilor și din partea adulților;
- securizarea accesului copiilor la platformele și instrumentele web utilizate în procesul educațional la distanță.

Modalitățile de implicare a personalului didactic și de conducere pentru a asigura securitatea și siguranța elevilor în procesul educațional la distanță sunt reglementate de *Repere metodologice privind securitatea și siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal în anul de studii 2020-2021*, aprobate prin ordinul MECC nr. 1069 din 06.10.2020.

1.5. Construirea comunităților de învățare în condițiile învățării mixte

Membri ai comunităților de învățare sunt cadrele de conducere, cadrele didactice, elevii și părinții/ reprezentanții legali ai elevilor. O comunitate de învățare se constituie pe baza interacțiunilor de *socializare* ↔ *colaborare* ↔ *feedback*. Interacțiunile dintre membrii comunităților educaționale în condițiile învățării mixte pot fi reprezentate în modul următor:

Pentru a asigura interacțiunile din cadrul comunităților de învățare, pot fi valorificate diverse servicii și aplicații.

- *Platformele de întâlniri online* (de exemplu, Google Meet, Microsoft Teams) oferă spații private pentru ședințe și întâlniri la distanță.
- *Rețelele sociale* (de exemplu, Facebook) oferă spații publice pentru discuții și partajare de resurse, pentru comunicarea formală cu beneficiarii, dar și pentru cea non-formală. Folosirea unei astfel de rețele presupune însușirea unor abilități tehnice și sociale ce pot fi ușor transferate în alte domenii, iar natura non-formală a interacțiunilor ajută la creșterea nivelului de implicare în diverse acțiuni. De asemenea, rețelele sociale încurajează crearea unei culturi participative în rândul utilizatorilor săi, iar anumite materiale pot fi transferate din învățământul formal într-un sistem de învățare socială.
- *Aplicațiile de tip Voice over IP și Mesagerie instantanee* (de exemplu, Skype, Viber) oferă spații private pentru discuții și partajare de resurse.
- *Sondajele* în format online permit colectarea și analiza răspunsurilor la diverse întrebări. Pe baza analizei răspunsurilor se pot face diverse corelații pentru a identifica punctele forte și punctele slabe ale unor aspecte, pentru a găsi soluții la anumite situații de problemă.

În aspectul interacțiunilor din cadrul comunităților de învățare, devine deosebit de importantă **etica digitală**, incluzând dimensiuni privind demnitatea și datele (datele cu caracter personal, profilurile), etica informației (dreptul de autor, proprietate intelectuală), **cultura comunicării online** (neticheta și regulile de comportament pe internet) atât a cadrelor de conducere și a personalului didactic, cât și a elevilor, dar și a părinților acestora. Baza formării culturii comunicării online la elevi este asigurată curricular (Educație digitală, Informatică, Dezvoltare personală, Limba și literatura română), dar învățarea mixtă solicită o accelerare (Anexa 1).

O condiție sine qua non pentru funcționarea eficientă a comunităților educaționale este **starea de bine** atât a elevilor cât și a cadrelor didactice, dar și a părinților elevilor. Starea de bine, devenită actualmente un standard al calității educației, poate fi definită ca o stare în care o persoană își poate satisface toate necesitățile de bază. Aceste necesități admit o clasificare în trei categorii: *a avea*, *a*

iubi și a fi. „A avea” se referă la condițiile materiale și necesitățile impersonale într-o perspectivă largă, de exemplu, aici se include sănătatea. „A iubi” se referă la necesitatea de a relaționa cu alte persoane și formarea identității sociale. „A fi” reflectă necesitățile de dezvoltare personală, cum ar fi integrarea în societate și conviețuirea în armonie cu natura³.

Starea de bine poate fi modelată printr-o serie de influențe generale, inclusiv: grija pentru sănătate și siguranță, gradul în care există posibilitatea de alegere, atingerea obiectivelor semnificative, relații pozitive, bucurie, creștere și dezvoltare personală.

În condițiile învățării mixte, necesitatea unei **școli prietenoase copilului** devine și mai mare. De rând cu însușirea competențelor curriculare, copiii au nevoie de un mediu educațional în care zâmbesc și se bucură, acceptă diversitatea și învață să se cunoască mai bine pe sine și pe ceilalți, să se manifeste cu plăcere și să acționeze în spiritul valorilor. În acest sens, este decisivă cultivarea în instituție a **empatiei pedagogice cognitive, dar mai ales afective și motivaționale.**

Fiecare membru al comunității de învățare are rol important. Totuși, subliniem rolul **cadrelor de conducere** care, în condițiile învățării mixte, au sarcini și obiective specifice, precum:

- elaborarea, împreună cu partenerii educaționali, și punerea în aplicare a unui program de dotare a instituției cu tehnica necesară pentru implementarea învățării mixte;
- formarea cadrelor didactice la nivel instituțional, în vederea dezvoltării competențelor necesare pentru implementarea învățării mixte;
- stabilirea unui regim judicios al întâlnirilor online și față în față cu personalul didactic, pentru a evita suprasolicitarea (în acest sens, o soluție ar fi crearea cancelariei virtuale);
- conceptualizarea activității de pedagogizare a părinților/ reprezentanților legali ai copiilor privind implementarea învățării mixte;
- monitorizarea eficientă a procesului educațional, stabilind reguli și norme de comunicare și relaționare cu personalul didactic, elevii și părinții/ reprezentanții legali ai acestora, având ca prioritate starea de bine și punând accent mai mare pe calitatea activității decât pe cantitate.

Condițiile învățării mixte solicită **cadrelor didactice** să valorifice tehnologiile digitale pentru a asigura, la nivelul clasei de elevi, managementul curriculumului, socializarea, climatul intelectual și psiho-emoțional. Pentru aceasta, de rând cu grija pentru dezvoltarea continuă a competențelor profesionale, inclusiv a celor digitale, cadrul didactic are nevoie de timp și efort special pentru a forma elevilor cultura învățării, necesară în noile condiții. Spre deosebire de învățarea față în față, în care cea mai mare parte a timpului revine formării ghidate a abilităților de învățare și disciplinării, în cazul învățării mixte, accentul cade pe **dezvoltarea la elevi a autonomiei și autocontrolului, sprijinului reciproc și competențelor de comunicare.**

În vederea schimbului productiv de idei și bune practici, este importantă crearea și funcționarea eficientă a unor **comunități virtuale de cadre didactice** (de exemplu, www.facebook.com/groups/platformeonline/).

Cadrele didactice sunt încurajate să împărtășească bunele practici de predare-învățare-evaluare în diferite contexte și tipuri de activitate prin publicarea unui text scris (proiect didactic, articol metodic, secvențe de proiecte etc.), înregistrări audio și video (secvențiale sau integrale). De asemenea, publicațiile de profil sunt deschise să publice și să promoveze dialogul profesional pe marginea experiențelor de succes. Acestea ulterior pot fi plasate pe diferite platforme sociale,

³ E. Allardt

obținând statutul de **resurse educaționale deschise**, cu licență liberă - cu dreptul de a fi utilizate/ adaptate/ completate de alți colegi, cu condiția de a se face referințele de rigoare, arătându-se sursa. Pe adresa www.red.prodidactica.md/resurse-red/red-nationale/ se pot găsi multiple modele în acest sens. Astfel, un document pe o pagină web aflat sub licență liberă poate fi folosit de ceilalți pentru a-l: imprima sau distribui; prelua pe un alt website sau include într-o publicație; face modificări sau completări, include parțial sau în totalitate într-o altă lucrare scrisă, folosi într-o altă lucrare aflată pe un alt suport (de exemplu audio sau video) etc. (www.red.prodidactica.md/despre-red/licente-libere/). Beneficiul cadrului didactic care își împărtășește experiența va fi și confirmarea dreptului de autor al unei publicații electronice, ca avantaj în procesul de atestare profesională.⁴

Recomandări pentru cadrele didactice în vederea consolidării comunității de învățare în condițiile învățării mixte:

- ✓ Conștientizați unitatea aspectelor dezvoltării continue a comunității de învățare *socializare ↔ colaborare ↔ feedback*. valoarea culturii informaționale și a culturii comunicării online pentru asigurarea acestor aspecte în condițiile învățării mixte.
- ✓ Edificați un climat intelectual și psiho-emoțional deschis, motivant și sigur pentru dobândirea și partajarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor, facilitați dialogul autentic între cele două medii: virtual și față în față.
- ✓ Evidențiați importanța efortului depus de fiecare elev la lecție, punând în valoare procesul de învățare în comun.
- ✓ Sprijiniți în mod constant procesul de învățare, stimulați dorința de comunicare și de lucru împreună: la fiecare lecție sunt deopotrivă importante aspectele cognitive și cele relaționale.
- ✓ Asigurați tuturor elevilor sentimentul de a fi parte a comunității de învățare creată/ re-creată/ actualizată de profesor începând cu etapa de evocare a lecției și menținută pe întreg parcursul acesteia ca una dinamică și constructivă.
- ✓ Implicați în mod egal toți elevii, atât cei prezenți fizic în clasă cât și cei din online, în atingerea obiectivelor lecției prin realizarea eficientă a sarcinilor de învățare.
- ✓ Construiți o comunicare eficientă cu părinții/ reprezentanții legali ai elevilor, considerându-i membri importanți ai comunității de învățare mixtă. Inițiați și animați colaborarea între părinți în vederea sprijinului reciproc.
- ✓ Lucrați în permanență asupra *stării de bine* în comunitățile educaționale.
- ✓ Promovați în cadrul instituției disciplina opțională pentru clasele liceale „Voluntariat pentru educație”, ceea ce vă va permite să beneficiați de ajutor suplimentar din partea elevilor liceeni.
- ✓ Străduiți asupra autoformării profesionale continue în domeniul instruirii online: participați la webinare (se recomandă clasaviitorului.md) și în comunități virtuale de cadre didactice (de exemplu, www.facebook.com/groups/platformeonline/), implicați-vă în crearea de resurse educaționale deschise (de exemplu, www.red.prodidactica.md/resurse-red/red-nationale/).

⁴ Materialele pot fi expediate pe adresa: prodidactica@prodidactica.md.

2. REPERE OPERAȚIONALE

Reglementările speciale privind organizarea anului de studiu 2020-2021 în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar, aprobate prin ordinul MECC nr. 840/2020, propun șapte modele pentru organizarea procesului educațional în contextul epidemiologic de COVID-19:

Modelul 1: tradițional, cu prezența fizică 100% la școală în același schimb;

Modelul 2: tradițional, în două schimburi;

Modelul 3: combinat;

Modelul 4: hibrid (zilnic) / pe grupe;

Modelul 5: alternant (săptămânal);

Modelul 6: la distanță, inclusiv online;

Modelul 7: mixt, care îmbină 2-3 modele.

În oricare dintre modele, respectarea cerințelor de organizare a procesului educațional, aprobate de Ministerul Educației Culturii și Cercetării în conformitate cu normativele sanitaro-epidemiologice stabilite de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, este obligatorie.

Directorii instituțiilor de învățământ au responsabilitatea de a discuta în comunitatea școlară cu părinții, profesorii și elevii și a aproba împreună modelul cel mai potrivit. Pentru că școala aparține fiecăruia, ea trebuie să accepte diversitatea și individualitatea ca valoare indispensabilă.

Alegerea modelului se coordonează la nivel de OLSĐ. Responsabilitatea aprobării aparține Consiliului de administrație și celui profesoral al instituției.

2.1. Analiză SWOT a modelelor care integrează componente online

Pentru a lua decizia optimală, fiecare model trebuie să fie analizat și adaptat în funcție de specificul comunității. Variantele de analiză SWOT propuse mai jos sunt de ordin general, fiecare instituție trebuie să reiasă din contextul său concret.

➡ Modelul 3: combinat

Acest model presupune alternarea zilelor de prezență și de comunicare la distanță. Într-o zi, la școală vin circa jumătate din toate clasele, iar ceilalți învață online/la distanță. A doua zi, clasele se schimbă cu locul. Astfel, programul fiecărei clase este: o zi la școală; o zi online/la distanță.

Puncte tari

1. Se reduce riscul de transmitere a infecției.
2. Se pune accentul pe interacțiunea față în față, astfel, dintre modelele ce includ componente online, este cel mai apropiat de școala tradițională.
3. Alternarea zilnică a învățării în școală cu cea online reduce riscul de încetinire a progresului la elevii care nu au posibilități de învățare online sau au tendința să se demotiveze învățând online.
4. Este favorabil sintonității colectivului de elevi, deoarece clasa se reunește la școală peste o zi.
5. Permite încorporarea diverselor stiluri de învățare, alternând resurse fizice și digitale.
6. Solicitarea cadrelor didactice nu este mult mai sporită ca la învățarea tradițională și nu se

Puncte slabe

1. Nu poate fi aplicat dacă clasele sunt numeroase și/ sau sălile de clasă sunt insuficient de încăpătoare pentru a asigura distanța fizică între elevi.
2. Învățarea online nu poate fi realizată în cazul dotării insuficiente și nivelului redus al competențelor digitale.
3. Întocmirea orarului evitând suprapunerea orelor online cu cele față în față (la diferite clase/ trepte) este o sarcină complexă.
4. Formele de învățare în perechi și grupuri pot fi valorificate doar online, ceea ce creează dificultăți, mai cu seamă în clasele primare și gimnaziale mai mici.

dublează efortul ca în cazul învățării în două schimburi.

5. Dacă profesorul lucrează de acasă în zilele de online, nu poate beneficia de suport tehnic la un moment de necesitate.

Oportunități

1. Interacțiunea față în față cu toți elevii peste o zi.
2. Aflarea în spațiul școlii a unui număr redus de elevi.
3. Asigurarea distanței fizice dintre elevi la lecții.
4. Izolarea elevilor bolnavi.
5. Posibilitatea organizării procesului și în școlile cu o infrastructură mai slabă, în cazul în care cadrele didactice au acasă tehnica necesară.
6. Accelerarea dezvoltării competențelor digitale ale cadrelor didactice și elevilor.

Amenințări

1. Riscuri pentru siguranța copiilor în zilele de online: unii copii rămân fără supraveghere fizică și/ sau online.
2. Implicarea slabă a elevilor în zilele de online, din diverse cauze: insuficiența abilităților digitale; lipsa/ insuficiența tehnicii de calcul, internetului, unui spațiu separat etc.
3. Suprasolicitarea membrilor comunității de învățare în zilele de online.

➡ Modelul 4: hibrid (zilnic)

Acest model presupune împărțirea fiecărei clase în două grupe. Într-o zi, la școală vine o grupă, iar ceilalți sunt conectați online la activitățile desfășurate în sala de clasă. A doua zi grupele se schimbă cu locul. Astfel, programul fiecărui elev este: o zi la școală; o zi online/ la distanță.

Puncte tari

1. Se reduce riscul de transmitere a infecției în școală, dar și în clasă.
2. Lecțiile se organizează în același program, orar.
3. Elevii clasei participă simultan la lecție.
4. Alternarea zilnică a interacțiunii față în față cu cea online reduce riscul de încetinire a progresului la elevii care nu au posibilități de participare online sau au tendința să se demotiveze învățând online.
5. Se evită dublarea timpului de aflare a cadrelor didactice în școală, ca în cazul învățării în două schimburi.
6. Deoarece cadrul didactic realizează ore doar la școală, poate primi suport tehnic la un moment de necesitate.

Puncte slabe

1. Conectarea online a elevilor la lecțiile desfășurate în școală nu poate fi realizată în cazul dotării insuficiente și nivelului redus al competențelor digitale.
2. Solicită o distribuie simultană a atenției cadrului didactic pentru două grupe diferite.
3. Formele de învățare în perechi și grupuri pot fi valorificate doar online, ceea ce creează dificultăți, mai cu seamă în clasele primare și gimnaziale mai mici.
4. Într-o anumită măsură, este defavorabil sintalității colectivului de elevi, deoarece clasa nu se reunește la școală în nicio zi.

Oportunități

1. Interacțiunea față în față cu fiecare elev peste o zi.
2. Aflarea în spațiul școlii a unui număr redus de elevi.
3. Asigurarea distanței fizice dintre elevi la ore.
4. Izolarea elevilor bolnavi.
5. Accelerarea dezvoltării competențelor digitale ale cadrelor didactice și elevilor.

Amenințări

1. Riscuri pentru siguranța copiilor în zilele de online: unii copii rămân fără supraveghere fizică și/ sau online.
2. Implicarea redusă a elevilor din online, din diverse cauze: lipsa/insuficiența abilităților digitale, a tehnicii necesare, a unui spațiu separat; vizibilitatea redusă a celor scrise la tablă în sala de clasă etc.
3. Reducerea tempoului activității la lecție, respectiv și a volumului de sarcini realizate.
4. Suprasolicitarea membrilor comunității de învățare.

➤ **Modelul 5: alternant (săptămânal)**

Acest model presupune împărțirea fiecărei clase în două grupe. Într-o săptămână, la școală vine o grupă, iar ceilalți participă online la activitățile desfășurate în sala de clasă. În următoarea săptămână grupele se schimbă cu locul. Astfel, programul fiecărui elev este: o săptămână la școală; o săptămână online/la distanță.

<p>Puncte tari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Se reduce riscul de transmitere a infecției în școală. 2. Riscul de transmitere a infecției în clasă este mai redus decât în modelele precedente, perioada de întrerupere a contactului între elevi fiind mai lungă. 3. Elevii clasei participă simultan la lecție. 4. Se evită dublarea timpului de aflare a cadrelor didactice în școală. 5. Deoarece cadrul didactic realizează ore doar la școală, poate primi suport tehnic la un moment de necesitate. 	<p>Puncte slabe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conectarea online a elevilor la lecțiile desfășurate în școală nu poate fi realizată în cazul dotării insuficiente și nivelului redus al competențelor digitale. 2. Solicită o distribuie simultană a atenției cadrului didactic pentru două grupe diferite. 3. Formele de învățare în perechi și grupuri pot fi valorificate doar online, ceea ce creează dificultăți, mai cu seamă în clasele primare și gimnaziale mai mici. 4. Într-o anumită măsură, este defavorabil sintonității colectivului de elevi, deoarece clasa nu se reunește la școală în nicio zi.
<p>Oportunități</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interacțiunea față în față cu fiecare elev timp de o săptămână, neîntrerupt. 2. Aflarea în spațiul școlii a unui număr redus de elevi. 3. Asigurarea distanței fizice dintre elevi la ore. 4. Izolarea elevilor bolnavi. 5. Accelerarea dezvoltării competențelor digitale ale cadrelor didactice și elevilor. 	<p>Amenințări</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Riscuri pentru siguranța copiilor în săptămânile de online: unii copii rămân fără supraveghere fizică și/sau online. 2. Implicarea slabă a elevilor în săptămânile de online, din diverse cauze. 3. Reducerea tempoului activității la lecție, respectiv și a volumului de sarcini realizate. 4. Încetinirea progresului sau a motivării elevilor ce se află în online timp de 5 zile la rând. 5. Suprasolicitarea membrilor comunității de învățare.

➤ **Modelul 6: la distanță inclusiv online**

Acest model se aplică în cazuri excepționale și presupune neprezentarea totală la școală, toți învață online/la distanță.

<p>Puncte tari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Se exclude riscul de transmitere a infecției la școală. 	<p>Puncte slabe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Învățarea online nu poate fi realizată în cazul dotării insuficiente și nivelului redus al competențelor digitale. 2. Într-o anumită măsură, este defavorabil sintonității colectivului de elevi, deoarece clasa nu se reunește pe toată perioada de online.
<p>Oportunități</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izolarea elevilor bolnavi. 2. Favorizarea abordării diferențiate și individualizate. 3. Flexibilizarea programului orar. 4. Accelerarea dezvoltării competențelor digitale ale cadrelor didactice și elevilor. 	<p>Amenințări</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Riscuri pentru siguranța copiilor pe toată perioada de online: unii copii rămân fără supraveghere fizică și/sau online. 2. Implicarea slabă a elevilor în procesul de învățare online, din diverse cauze. 3. Încetinirea progresului sau a motivării elevilor ce se află în online timp prelungit. 4. Suprasolicitarea membrilor comunității de învățare.

Soluții pentru depășirea/diminuarea punctelor slabe și a amenințărilor:

- ✓ Prioritizarea curriculară la nivel de finalități curriculare și/sau la nivel de discipline;
- ✓ Eficientizarea orarului (în special pentru cadrele didactice care predau la diferite trepte de școlaritate);
- ✓ Funcționalizarea proiectului de lungă durată: operarea pe parcursul timpului a unor modificări/concretizări/adaptări, în funcție de situația concretă;
- ✓ Scenarizarea detaliată a lecțiilor, inclusiv stabilirea clară a modalităților de interacțiune cu elevii care participă online la lecția desfășurată în sala de clasă;
- ✓ Eficientizarea parteneriatului cu părinții; animarea colaborării între părinți;
- ✓ Formarea continuă și autoformarea cadrelor didactice;
- ✓ Identificarea surselor pentru suplinirea echipamentului tehnic.

2.2. Acțiunile conducătorilor instituțiilor școlare, a personalului didactic, a elevilor și a părinților

2.2.1. Acțiuni constante în cadrul tuturor modelelor

Directorul	Directorul adjunct
<ul style="list-style-type: none">- Organizează procesul educațional în instituție, respectând actele normativ-reglatorii în învățământul secundar general și Instrucțiunea privind măsurile de protecție care trebuie aplicate pentru organizarea activității instituțiilor de învățământ publice și private în contextul epidemiologic de COVID-19.- Emite ordinul privind activitatea instituției în perioada pandemiei în care va indica modelul implementat prin decizia Consiliului de Administrație și responsabilii pentru executare.- Elaborează și aprobă Planul de acțiuni a angajaților instituției, cu nominalizarea responsabililor aplicării modelului aprobat, elaborarea schemei intrărilor separate ale copiilor pentru evitarea aglomerării spațiilor comune, a sălilor de clasă; coordonează activitatea psihologului școlar și a bibliotecarului.- Creează condiții pentru buna desfășurare a activităților educaționale în spațiul instituției sau în aer liber.- Familiarizează comunitatea educațională a instituției cu referire la modelul de organizare a procesului educațional selectat/aprobat la nivel de instituție.- Organizează pregătirea/familiarizarea elevilor și a părinților/reprezentanților legali ai acestora cu referire la:<ul style="list-style-type: none">a) modelul de organizare a procesului educațional selectat/aprobat pentru clasa respectivă;b) regulile de comportament privind siguranța în cadrul activităților școlare și măsurilor de protecție aplicate în vederea reluării activității instituției de învățământ.- Are grijă de starea de bine a angajaților și elevilor.- Se implică în discuții publice, analizează situația.- Propune organelor ierarhic superioare revederea regimului de muncă al angajaților.	<ul style="list-style-type: none">- <i>Directorul adjunct pentru instruire</i> elaborează orarul activităților didactice în conformitate cu modelul de organizare a procesului educațional aprobat de Consiliul de administrație și îl propune Consiliului de Administrație pentru aprobare- <i>Directorul adjunct pentru educație</i> elaborează Planul acțiunilor în educație, excluzând activități festive sau de grup desfășurate cu prezență fizică.- <i>Directorul adjunct pentru gospodărie</i> elaborează un Plan propriu însoțit de o Grilă privind cantitatea necesară de soluții, ustensile, dezinfectanți, hârtie etc., pentru evitarea riscului de infectare.

Dirigintele	Cadrul didactic
<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează un Plan de activitate al clasei în care include acțiuni comune ale școlii și familiei în monitorizarea stării de sănătate a copiilor. - Menține o legătură permanentă cu familiile elevilor, inclusiv în grupuri comune pe rețele de socializare. - Monitorizează zilnic situația clasei și raportează directorului mentor orice problemă identificată. - Urmărește starea emoțională a elevilor și creează o stare de bine tuturor. - Își respectă atribuțiile stipulate în p.7 al Reglementărilor speciale privind organizarea anului de studii 2020-2021, în contextul epidemiologic de COVID-19. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează proiectele de lungă durată, respectând actele normative pentru anul curent de studii. - Elaborează proiecte didactice de scurtă durată, excluzând situații de apropiere fizică a elevilor în cadrul unor activități de lucru în grup sau perechi. - Îndeplinește responsabil obligațiunile funcționale și cele specifice contextului epidemiologic. - Are grijă de starea de bine a elevilor în cadrul procesului instructiv-educativ.

Elevul

- Respectă regulile de igienă și protecție stipulate în Ghidul elevului/eleveii în contextul situației epidemiologice de COVID-19.
- Este responsabil pentru sănătatea sa, a colegilor și angajaților instituției.

2.2.2. Acțiuni specifice

➡ Modelul 1: cu prezența fizică 100% la școală

Directorul adjunct	Dirigintele
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Directorul adjunct pentru instruire</i> realizează: a) orarul lecțiilor, orarul sunetelor, cu pauze suficiente pentru acțiuni de dezinfectare a sălilor de studii și recreerea tuturor celor implicați în procesul instructiv-educativ; b) stabilește ora de venire și plecare a elevilor în instituție, astfel ca să se reușească efectuarea termometriei și triajului elevilor; c) stabilește graficul serviciului personalului instituției pentru efectuarea triajului de dimineață. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizează spațiile de învățare în sala de clasă conform normelor de distanță fizică între elevi.

Elevul

- Vine la ore în fiecare zi, conform orarului aprobat în instituție, îndeplinește sarcinile de învățare.
- Respectă distanța fizică în timpul orelor, dar și în timpul pauzelor.
- Poartă mască în transport în drum spre și de la școală, în localul instituției - în situația în care nu poate fi respectată distanța fizică.

➡ Modelul 2: în două schimburi

Directorul	Directorul adjunct
<ul style="list-style-type: none"> - Estimează resursele financiare și umane necesare pentru activitatea instituției în două schimburi. - Discută și aprobă în ședința Consiliului de Administrație: a) criteriile de selectare și împărțire a elevilor instituției în două schimburi; b) orarul lecțiilor pentru fiecare schimb și durata activităților didactice în conformitate cu recomandările MECC. - Coordonează cu Consiliul sindical al instituției graficul de muncă în două schimburi a personalului instituției educaționale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează orarul activităților didactice și extrașcolare în conformitate cu modelul de activitate în două schimburi aprobat de Consiliul de administrație. - Stabilește ora de venire și plecare a elevilor în/din instituție pentru fiecare schimb, astfel ca să se reușească efectuarea termometriei și triajului elevilor.

- Coordonează cu OLSDI Planul de activitate în două schimburi a instituției de învățământ.	- Stabilește graficul serviciului personalului instituției pentru efectuarea triajului la începutul fiecărui schimb.
Dirigintele	Cadrul didactic
<ul style="list-style-type: none"> - Împarte elevii din clasă în două grupuri pentru schimbul unu și doi, conform criteriilor stabilite de Consiliul de Administrație a instituției. - Aduce la cunoștința elevilor și a părinților/ reprezentanților legali ai acestora schimbul în care va învăța elevul și orarul de venire/plecare din instituție. 	- Proiectează și desfășoară activități didactice și extracurriculare în conformitate cu planul de activitate a instituției și graficul de activitate pe schimburi.
Elevul	
<ul style="list-style-type: none"> - Vine la ore în fiecare zi, conform orarului aprobat în instituție pentru schimbul unu sau doi. - Respectă toate regulile impuse pentru prezența fizică la școală. 	

➡ **Modelul 3: combinat. Modelul 5. alternant (săptămânal)**

Directorul	Directorul adjunct
<ul style="list-style-type: none"> - Estimează resursele financiare și materiale necesare pentru activitatea instituției după modelul de învățare combinată (prezență fizică și comunicare la distanță). - Discută și aprobă în ședința Consiliului de Administrație: a) zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță pentru fiecare grup de clase; b) orarul lecțiilor pentru fiecare grup de clase în zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță și durata activităților didactice în formatul comunicării la distanță în conformitate cu recomandările MECC. - Discută și aprobă împreună cu colectivul didactic formatul de activitate în zilele de comunicare la distanță, cum va avea loc dirijarea învățării și cum se va menține comunicarea online (prin ce platformele disponibile). - Desemnează responsabilul de instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează orarul activităților didactice și extrașcolare în zilele de prezență și în zile de comunicare la distanță pentru fiecare grup de clase în conformitate cu recomandările MECC, urmărind: a) folosirea rațională a sălilor de clasă, astfel încât să se evite aglomerări; b) repartizarea orelor la disciplinele de tip dexterități prioritar în zilele de comunicare la distanță. - Organizează instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. - Stabilește ora de venire a elevilor în instituție, astfel încât să se reușească efectuarea termometriei și triajului elevilor. - Stabilește graficul serviciului personalului instituției pentru efectuarea triajului de dimineață. - Elaborează modalitatea de monitorizare a calității procesului educațional în conformitate cu planul managerial de activitate a instituției în zilele de prezență și de comunicare la distanță.
Dirigintele	Cadrul didactic
<ul style="list-style-type: none"> - Aduce la cunoștința elevilor și a părinților / reprezentanților legali ai acestora zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță pentru fiecare grup de clase. - Instruiește elevii clasei sale cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online pe platformele acceptate de Consiliul de administrație a instituției. - Explică elevilor și părinților modalitatea în care va activa elevul în zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectează și desfășoară activități didactice și extracurriculare în conformitate cu planul de activitate a instituției în zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță pentru fiecare grup de clase. - La proiectarea didactică, ține cont de recomandările: a) în zilele de prezență vor fi abordate subiectele noi și evaluarea, după caz; b) în zilele de comunicare la distanță - dirijarea învățării.

- Participă la instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online.
- Aplică în practica didactică abilitățile de comunicare la distanță pe platformele acceptate de Consiliul de administrație a instituției.

Elevul

- Vine la ore în zilele de prezență, conform orarului aprobat în instituție.
- Realizează cu responsabilitate instrucțiunile și sarcinile în procesul de instruire la distanță.
- Respectă regulile de comunicare în mediul online în procesul de instruire la distanță.

Părinții/ părintele/ reprezentantul legal al copilului

- Asigură prezența elevului la orele predate la distanță / online.
- Ghidează implicarea elevului în activitățile educaționale livrate la distanță / online.

➡ Modelul 4: hibrid (zilnic) / pe grupe

Directorul	Directorul adjunct
<ul style="list-style-type: none"> - Estimează resursele financiare și materiale necesare pentru activitatea instituției după modelul de învățare combinată prezență fizică și comunicare la distanță. - Discută și aprobă în ședința Consiliului de Administrație: a) zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță pentru fiecare grup de clase; b) orarul lecțiilor pentru fiecare grup de clase în zilele de prezență și în zilele de comunicare la distanță și durata activităților didactice în formatul comunicării la distanță în conformitate cu recomandările MECC. - Discută și aprobă împreună cu colectivul didactic formatul de activitate în zilele de comunicare la distanță, cum va avea loc dirijarea învățării și cum se va menține comunicarea online (prin ce platformele disponibile). - Desemnează responsabilul de instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează orarul activităților didactice și extrașcolare în zilele de prezență și în zile de comunicare la distanță pentru fiecare grup de clase în conformitate cu recomandările MECC, urmărind: a) folosirea rațională a sălilor de clasă, astfel încât să se evite aglomerări; b) repartizarea orelor la disciplinele de tip dexterități prioritar în zilele de comunicare la distanță. - Organizează instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. - Stabilește ora de venire a elevilor în instituție, astfel ca să se reușească efectuarea termometriei și triajului elevilor. - Stabilește graficul de serviciu al personalului instituției pentru efectuarea triajului de dimineață. - Elaborează modalitatea de monitorizare a calității procesului educațional în conformitate cu planul managerial de activitate a instituției în zilele de prezență și de comunicare la distanță.
Dirigintele	Cadrul didactic
<ul style="list-style-type: none"> - Împarte elevii din clasă în două grupuri aproximativ egale. - Aduce la cunoștința elevilor și a părinților / reprezentanților legali ai acestora grupul în care va activa elevul și orarul de venire/plecare din instituție. - Elaborează lista cu e-mail-urile/ nr. de telefoane ale elevilor și o transmite cadrelor didactice ce predau la clasă. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectează și desfășoară activități didactice și extracurriculare în conformitate cu planul de activitate a instituției și graficul de activitate a grupelor ce sunt o zi la școală și a grupelor ce se află o zi în comunicare la distanță. - La proiectarea didactică, ține cont de recomandările: a) în zilele în care elevii sunt online are loc dirijarea învățării și menținerea unei comunicări prin platforme; b) în zilele de prezență la școală au loc subiectele noi și evaluarea.

- Participă la instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online.
- Deschide clase virtuale/ grupuri de comunicare la distanță și transmite elevilor codurile de acces;
- Aplică în practica didactică abilitățile de comunicare la distanță pe platformele acceptate de Consiliul de administrație a instituției.

Elevul

- Vine la ore peste o zi, conform orarului aprobat în instituție.
- Respectă toate regulile impuse pentru prezența fizică la școală.
- Realizează cu responsabilitate instrucțiunile și sarcinile în procesul de instruire la distanță.
- Respectă regulile de comunicare în mediul on-line în procesul de instruire la distanță.

Părinții/ părintele/ reprezentantul legal al copilului

- Asigură prezența elevului la orele predate la distanță / online.
- Ghidează implicarea elevului în activitățile educaționale livrate la distanță / online.

➤ Modelul 6: la distanță, inclusiv online

Directorul	Directorul adjunct
<ul style="list-style-type: none"> - Emite ordinul de instruire la distanță inclusiv online în care invocă motivele și argumentele de forță majoră, care au condiționat trecerea la această formă de instruire. - Discută și selectează în Consiliul Profesoral platforma de comunicare online în format sincron și asincron. - Aprobă în Consiliul de Administrație orarul de instruire online și durata activităților didactice de tip sincron. - Desemnează responsabilul de instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborează orarul activităților didactice pentru de instruire la distanță inclusiv online, în conformitate cu recomandările MECC. - Organizează instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. - Elaborează modalitatea de monitorizare a calității procesului educațional în conformitate cu planul managerial de activitate a instituției în formatul instruirii online.
Dirigintele	Cadrul didactic
<ul style="list-style-type: none"> - Aduce la cunoștința elevilor și a părinților / reprezentanților legali ai acestora orarul de instruire online aprobat de Consiliul de Administrație și durata activităților didactice de tip sincron. - Elaborează lista cu mail-urile/nr. de telefoane a elevilor și o transmite cadrelor didactice ce predau la clasă. - Respectă Politica de protecție a datelor cu caracter personal aprobată la nivel de instituție. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectează și desfășoară activități didactice în conformitate cu orarul de instruire on-line aprobat de Consiliul de Administrație și durata activităților didactice de tip sincron. - Participă la instruirea personalului didactic cu privire la modalitatea de comunicare la distanță, inclusiv online. - Deschide clase virtuale/grupuri de comunicare la distanță și transmite elevilor codurile de acces. - Aplică în practica didactică abilitățile de comunicare la distanță pe platformele acceptate de Consiliul de administrație a instituției. - Elaborează, adaptează, selectează resurse educaționale deschise, sesiuni de învățare pe

- platforme educaționale, aplicații, precum și alte categorii de resurse care pot fi utilizate.
- Elaborează instrumente de evaluare aplicabile prin intermediul tehnologiei și al internetului, pentru înregistrarea progresului elevilor.
- Verifică sistematic realizarea sarcinilor de lucru de către elevi și oferă feedback cu accent pe rezultat, nu pe consecințe.
- Respectă Politica de protecție a datelor cu caracter personal aprobată la nivel de instituție.

Elevul

- Participă la activitățile stabilite de cadrele didactice și de către conducerea unității de învățământ, conform orarului comunicat de către diriginți/profesorii pentru disciplinele de studiu la clasă.
- Rezolvă și transmite sarcinile de lucru în termenele și condițiile stabilite de către cadrele didactice, în vederea valorificării activității desfășurate prin intermediul tehnologiei și internetului.
- Demonstrează o conduită adecvată statutului de elev, dezvoltând comportamente și atitudini prin care să se asigure un climat propice mediului de învățare.
- Nu comunică altor persoane datele de conectare la platforma destinată învățământului prin intermediul tehnologiei și al internetului.
- Nu înregistrează activitatea desfășurată în mediul online, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.
- Are obligația de a participa la activitățile desfășurate prin intermediul tehnologiei și al internetului; în caz contrar, elevul este considerat absent și se consemnează absența în catalog, cu excepția situațiilor justificate.

Părinții/ părintele/ reprezentantul legal al copilului

- Asigură prezența elevului la orele predate la distanță / online.
- Ghidează implicarea elevului în activitățile educaționale livrate la distanță / online.

➡ Modelul 7: mixt

Directorul	Directorul adjunct, Dirigintele, Cadrul didactic, Elevul, Părinții
<ul style="list-style-type: none"> - Estimează resursele financiare și materiale necesare pentru activitatea instituției după modelele alese pentru mixare. - Discută și aprobă în ședința Consiliului de Administrație modelele propuse. - Discută și aprobă împreună cu colectivul didactic formatul de activitate în conformitate cu modelele mixate. - Coordonează cu Consiliul sindical și OLSDI Planul de activitate a instituției de învățământ în conformitate cu modelele mixate. 	Responsabilitățile cumulate în funcție de modele mixate.

2.2.3. Acțiuni privind schimbarea modelului în funcție de schimbarea contextului epidemiologic

Personalul de conducere	Personalul didactic
<ul style="list-style-type: none"> - Cercetează metodologia, structura, formele și instrumentele de reorganizare în caz de necesitate, pentru a lua decizii corecte. - Directorul anunță Consiliul profesoral despre necesitatea schimbării modelului de instruire, iar președintele 	<ul style="list-style-type: none"> - Participă în actul decizional, fiind imparțiali și analizând obiectiv situația. Decizia luată prin vot și înscrierea ei în Proces verbal și ordin

Consiliului de Administrație organizează ședința de analiză a posibilității acceptării unui nou model. Decizia va servi drept temei pentru elaborarea ordinului și informarea transparentă a comunității educaționale.

- Directorul elaborează un nou Plan de acțiuni, cu identificarea responsabilităților pentru fiecare angajat.
- Directorul realizează monitorizarea aplicării calitative a noului model de instruire, dar și a stării de bine a angajaților.

managerial intern, devine obligatorie și profesorul o aplică necondiționat.

2.3. Asigurarea accesului online la lecții în condițiile învățării mixte

➤ **Modelul 4: hibrid / pe grupe (zilnic). Modelul 5: alternant (săptămânal)**

În cadrul aplicării acestor modele, este important de a asigura comoditatea accesului elevilor ce se află în online la lecțiile desfășurate în sala de clasă. Descriem mai jos o variantă cu folosirea Skype, care poate fi adaptată la alt instrument de comunicare pentru chat și apeluri gratuite.

- Inițial, dirigintele se asigură că toți elevii/părinții au conturi Skype; la necesitate, îi ajută să-și deschidă conturi Skype;
- Dirigintele crează pe Skype un grup în care include toți elevii/părinții clasei, cadrele didactice care predau la clasă, reprezentanți ai administrației cu funcții de control;
- La începutul lecției, cadrul didactic inițiază un apel Skype în grupul clasei; răspunzând la apel, elevii de acasă intră online la lecția desfășurată în sala de clasă; în cazul în care conexiunea se întrerupe pe moment, elevul se reconectează, alăturându-se repetat grupului și fără a deranja ceilalți participanți;
- La sfârșitul lecției apelul se încheie. La lecția următoare, următorul cadru didactic inițiază alt apel în grup.

➤ **Modelul 3: combinat**

În zilele de online, este important de a asigura comoditatea accesului elevilor la lecțiile desfășurate pe platforme web. Descriem mai jos o variantă cu folosirea G Suite pentru educație, care poate fi adaptată la o altă platformă folosită în instituție.

- Inițial, dirigintele se asigură că toți elevii/părinții elevilor au conturi Google; la necesitate, îi ajută să-și deschidă cont Google.
- Dirigintele programează în Google Meet întâlniri video repetate peste o zi, cu durata corespunzătoare (de la începutul primei lecții până la sfârșitul ultimei lecții). Folosind extensia respectivă, introduce în lista invitațiilor adresele Gmail ale elevilor/părinților, ale cadrelor didactice care predau la clasă, ale reprezentanților administrației cu funcții de control.
- Elevii/părinții și cadrele didactice primesc automat invitația ca mesaj Gmail, obținând astfel link-ul unic de acces la lecții în clasa dată pe toată perioada (de exemplu, pe un semestru sau pe tot anul de studii), așa cum ar afla numărul sălii de clasă în cazul învățării față în față.
- În fiecare dimineață, dirigintele începe întâlnirea video programată. Elevii/părinții intră pe link-ul din invitație și rămân în întâlnire până la finalizarea lecțiilor. Dirigintele nu are nevoie să acorde acces, accesul se asigură automat; în cazul în care se întrerupe conexiunea și elevul iese din întâlnire, poate reveni pe același link fără a solicita acces; nicio persoană străină nu poate intra în întâlnire fără a solicita acces;
- Fiecare cadru didactic intră pe link la lecția sa, conform orarului clasei, așa ca și cum ar intra în sala clasei în cazul învățării față în față.

Astfel, elevii folosesc un singur link de acces pe care intră în clasa online, așa cum ar face lecții în aceeași sală de clasă în condițiile învățării față în față.

Fiecare cadru didactic introduce în orarul său link-urile de acces la clase așa cum ar introduce numerele sălilor de clasă în orarul tradițional.

➡ **Modelul 6: online**

Se recomandă varianta propusă pentru zilele cu predarea online în cadrul modulului 3, cu programarea repetării întâlnirilor video de luni până vineri. În Anexa 2 se propune un algoritm de lucru pentru a programa lecțiile pe durata unui semestru, în Google Meet.

3. REPERE PRIVIND ADAPTAREA DEMERSURILOR DIDACTICE LA CONDIȚIILE ÎNVĂȚĂRII MIXTE

3.1. Prioritizarea curriculară

În condițiile învățării mixte în contextul crizei epidemiologice COVID-19, este recomandabilă prioritizarea curriculară: o gradare a obligativității unităților de competență, care generează adaptări ale conținuturilor și necesită o atenție sporită la elaborarea/adaptarea probelor de evaluare:

- (1) **unități de competență obligatorii** – abordate în mod obligatoriu în procesul de predare-învățare și evaluate în mod obligatoriu conform *Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar*, aprobat prin ordinul MECC nr. 70 din 30.01.2020;
- (2) **unități de competență la extindere** – abordate la decizia cadrului didactic în procesul de predare-învățare, doar în premisa realizării depline a prevederilor obligatorii; nu se evaluează;
- (3) **unități de competență opționale** – abordate la decizia cadrului didactic în procesul de predare-învățare, doar în premisa realizării depline a prevederilor obligatorii și a celor la extindere; nu se evaluează.

Cadrele didactice vor ține cont de prioritizarea curriculară: la proiectarea didactică de lungă și de scurtă durată; la elaborarea/ alegerea/ adaptarea probelor de evaluare.

Atenție! În condițiile unui învățământ tradițional toate aceste prioritizări se exclud.

Se recomandă ca prioritizările curriculare să fie propuse în Reperete metodologice de organizarea procesului educațional pe discipline, aprobate prin ordinul MECC. În caz contrar, prioritizările pe discipline se elaborează în cadrul Comisiilor metodice și se aprobă de către Consiliul profesoral.

3.2. Orientări metodologice specifice

De rând cu orientările metodologice generale, stipulate în curriculum (centrarea pe elev și pe formarea pe competențe, învățarea activă, orientarea spre „a învăța să înveți” și dezvoltarea creativității), în condițiile învățării mixte, se configurează orientări concrete și specifice:

- **accentuarea actului de învățare**, stimulând învățarea independentă/ autonomă în măsura posibilităților fiecărui copil;
- **familiarizarea elevilor cu tehnici de învățare independentă** și aplicarea lor, respectând particularitățile de vârstă; în acest sens este important de a asigura **deprinderea de a lucra cu manualul școlar** – elevul trebuie să cunoască ce informații conține manualul și să fie capabil să găsească, la necesitate, regula/ exemplul/ modelul/ algoritmul etc. care îl poate ajuta la efectuarea unei sarcini de lucru independent;
- **încurajarea reflecției** în contextul unui feedback extins/continuu: elevii vor fi încurajați să

reflecteze asupra activității desfășurate într-o săptămână/ zi/ lecție și să-și exprime succint (în cuvinte și/ sau emoticoane), public sau privat, gândurile, sentimentele, emoțiile, să adreseze întrebări, solicitări în grupul de socializare/ chatul folosit de clasă; astfel, cadrul didactic va avea posibilitatea să înțeleagă mai bine de ce fel de sprijin au nevoie copiii din online, dar și ceilalți; se recomandă ca și cadrul didactic să participe cu reflecțiile sale, manifestând empatie pedagogică cognitivă, dar mai ales afectivă și emoțională.

3.3. Variante de lecții în condițiile învățării mixte

În funcție de gradul de integrare a elementelor de predare la distanță, vom diferenția patru variante de lecții:

1. lecția tradițională;
2. lecția cu participanți la distanță
3. lecția mixtă/hibridă;
4. lecția desfășurată în regim online.

Indiferent de varianta selectată, lecțiile se desfășoară conform orarului aprobat de instituție.

Tabelul 1. Variante de lecții în contextul îmbinării învățării în școală și online

Varianta de lecție	Localizarea participanților	Integrarea instrumentelor online	Condiții specifice
1 Lecția tradițională	Cadrul didactic și toți elevii se află în sala de clasă.	Nu este necesară, dar este posibilă, de exemplu, în cadrul unor: proiecte, activități de colaborare în grup, contexte evaluative, activități individuale/ diferențiate etc.	- În cazul în care se integrează instrumente web de predare la distanță, cadrul didactic și elevii trebuie să dispună de tehnica necesară și acces la internet, să posede competențele digitale necesare.
2 Lecția cu participanți la distanță	Cadrul didactic și majoritatea elevilor se află în sala de clasă. Din diverse motive, inclusiv carantina, câțiva elevi participă la lecție în regim online, „la ecran”.	Este necesară pentru: <ul style="list-style-type: none"> ▪ conectarea unui grup de elevi la lecția desfășurată în sala de clasă, cu ajutorul unui instrument de comunicare pentru chat și apeluri (de ex., prin Skype); ▪ partajarea sarcinilor de învățare realizate/ verificate, a unor materiale-suport oferite asincron (de ex., prin Google Classroom). 	- Cadrul didactic și elevii care învață de acasă trebuie să dispună de tehnica necesară și acces la internet. - Elevilor li se solicită un grad mai înalt de responsabilitate în cadrul procesului de învățare. - După necesitate, mai cu seamă în clasele primare, părinții (sau un matur împuternicit de părinți) trebuie să ofere suportul tehnic necesar elevului și să monitorizeze implicarea lui în procesul educațional online.
3 Lecția mixtă/hibridă	Cadrul didactic și circa jumătate din toți elevii se află în sala de clasă, ceilalți participă la lecție online, „la ecran”.	Este posibilă și în alte scopuri, de exemplu, pentru proiecte de grup la clasele mari, cu ajutorul unor instrumente colaborative de editare (de ex., Google Drive) etc.	

4 Lecția desfășurată în regim online	Cadrul didactic și toți elevii sunt conectați online.	Este necesară în toate componentele procesului educațional: predare, învățare, evaluare. Se folosesc aplicații care permit colaborarea prin intermediul unei clase virtuale, punând la dispoziție o varietate de instrumente, precum: întâlniri video, mesagerie instant, partajarea ecranului, tablei, fișierelor etc. (de ex: G Suite).	- Cadrul didactic și toți elevii trebuie să dispună de tehnica necesară și acces la internet. - Elevilor li se solicită un grad înalt de responsabilitate și implicare în procesul de învățare. - După necesitate, mai cu seamă în clasele mici, părinții (sau un matur împuternicit de părinți) trebuie să ofere suport tehnic elevului și să monitorizeze implicarea lui în procesul educațional online.
---	---	---	--

Astfel, în cadrul celor șapte modele de organizare a procesului educațional în contextul crizei epidemiologice de COVID-19, avem:

Modelul 1: cu prezența 100%	Zilnic:
Modelul 2: în două schimburi	lecții tradiționale / cu participanți la distanță.
Modelul 3: combinat	Peste o zi: lecții tradiționale / cu participanți la distanță; lecții desfășurate în regim online.
Modelul 4: hibrid/ pe grupe (peste o zi)	Zilnic:
Modelul 5: alternant (săptămânal)	lecții mixte/ hibride.
Modelul 6: online	Zilnic: lecții desfășurate în regim online.

În continuare, propunem detalieri pentru lecțiile care integrează componente online.

1. Lecția tradițională, cu integrarea unor instrumente online

Acțiunile cadrului didactic

- Lucrează prin intermediul resurselor fizice și virtuale, în mod alternativ.
- Operează cu o varietate de sarcini de învățare și activități, utilizând tehnologia.
- Livrează sarcinile pentru acasă în mod asincron.

Exemple practice / implementare

- În clasă, cadrul didactic și elevii lucrează tradițional cu manualul și tabla, iar unele teme pentru acasă elevii le îndeplinesc lucrând online pentru a crea produse digitale, cum ar fi postere și prezentări interactive, cărți digitale care includ text, audio și video, avatare vorbitoare, hărți conceptuale digitale etc.

Notă: Sarcinile de învățare independentă propuse ca temă pentru acasă, după caz – diferențiat/ individualizat, se proiectează în corespundere cu *Instrucțiunea privind managementul temelor pentru acasă (2018)*. În clasele primare, temele pentru acasă se verifică în conformitate cu *Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar (2019)*.

Recomandări

- Stabilirea volumului judicios al sarcinilor realizate digital acasă, respectând particularitățile de vârstă;
- Oferirea unui ghid interactiv de învățare/ algoritm de lucru clar și succint pentru realizarea independentă a sarcinii digitale; astfel, se va realiza o *învățare autonomă, dirijată de resurse digitale*;
- Individualizarea și diferențierea temelor pentru acasă în format digital;
- Postarea produselor realizate digital în grupul virtual de socializare al clasei și implicarea elevilor în evaluare reciprocă și autoevaluare.

2. Lecția cu participanți la distanță.

3. Lecția mixtă/hibridă.

Acțiunile cadrului didactic

- Predarea tradițională și cea la distanță au loc simultan.
- Cadrul didactic lucrează concomitent cu elevii din clasă și cu cei care nu se află fizic în sala de clasă.
- Cadrul didactic combină două sau mai multe modalități de livrare a instruirii, toate în mod sincron, antrenând abil toți elevii, concomitent sau alternativ.

Exemple practice / implementare

- Profesorul explică tema la tablă pentru elevii care se află în sala de clasă, iar elevii care sunt în afara sălii de clasă sunt conectați prin intermediul unei platforme de web conferencing (de exemplu, Google Meet, Skype), îl urmăresc și îl ascultă prin intermediul camerei web instalate în fața tablei și a profesorului. Atât elevii din clasă, cât și elevii conectați online adresează întrebări, intervin constructiv, solicită explicații. În cadrul tuturor etapelor lecției (evocare, realizarea sensului și reflecție), cadrul didactic implică ambele grupuri de elevi, oferă aceleași sarcini, lucrează cu aceleași resurse, cum ar fi manualul, diverse site-uri web, în mod sincron și concomitent.
- Atunci când profesorul realizează o prezentare în format digital (Power Point, Google Slides etc), are lor partajarea ecranului, astfel încât și elevii din clasă, și elevii care învață la distanță pot avea acces vizual la același material.
- Atunci când elevii aflați în sala de clasă realizează o probă de evaluare, cei aflați în online realizează o *învățare autonomă, dirijată de resurse digitale*: sarcini de lucru independent, eventual individualizate/ diferențiate, însoțite de un ghid interactiv de învățare/ algoritm de lucru, oferit în regim asincron sau sincron.
- Exemplu de interacțiune între grupul aflat în sala de clasă și cel din online, la etapa Evocare:
 - înainte de a realiza actualizarea cunoștințelor cu elevii din sala de clasă, anunță elevii din online să asculte cu atenție și să formuleze câte o întrebare (ce? cum? de ce? ce s-ar întâmpla, dacă...?) pentru colegii prezenți în clasă;
 - în funcție de vârsta elevilor, întrebările pot fi scrise în chat sau adresate oral, incluzând microfonul.
- Exemplu de interacțiune între grupul aflat în sala de clasă și cel din online, la etapa Reflecție (tehnica enunțului lacunar):
 - se propun începuturi pentru enunțuri reflexive, de exemplu: m-a impresionat la lecție...; mi-a părut mai dificil...; aș mai vrea să aflu... etc.; voi povesti părinților că astăzi la lecție...; etc.;
 - un elev din online se adresează unuia din sala de clasă cu un început preferat, acela continuă enunțul; apoi rolurile se inversează.
- De asemenea, în cadrul lecției, profesorul ar putea încuraja colaborarea ambelor grupuri, în scopul elaborării sincron a unor sarcini comune pe platforme, care permit colaborare online.

Recomandări

- Se recomandă utilizarea platformelor digitale de lucru sincron și asincron.
- Se recomandă utilizarea instrumentelor digitale pentru a pregăti materialele pentru lecție, din mai multe considerente: elevii nu vor transmite hârtii din mână în mână (măsuri de precauție în contextul epidemiologic); elevii aflați la distanță vor putea să participe activ, de rând de ceilalți, la activități; utilizarea în exces a hârtiei are impact nociv asupra ecologiei.

4. Lecția desfășurată în regim online. Scenarizare orientativă:

Etapele lecției ERRE	Activități	Timp (min.)	Forme	Resurse
Evocare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Momentul organizatoric de salut. ▪ Actualizarea cunoștințelor și capacităților 	1-2 5-10	sincronă	intervenția directă a cadrului didactic, asigurată de o aplicație
Realizarea sensului	▪ Prezentarea propriu-zisă a subiectului lecției.	5-10	sincronă	manual, prezentare digitală, fișier video sau intervenția directă a cadrului didactic, asigurată de o aplicație
	▪ Dirijarea învățării: 1) explicarea sarcinii de lucru independent;	5	sincronă/ asincronă	manual, prezentare digitală, fișier video sau intervenția directă a cadrului didactic, asigurată de o aplicație
	2) realizarea de către elevi a sarcinii propriu-zise.	15	sincronă/ asincronă	manual, caiet/ suport auxiliar
Reflecție	▪ Acordarea feedback-ului individual și colectiv.	5-10	sincronă/ asincronă	intervenția cadrului didactic, asigurată de o aplicație
Total: 45 min.; circa 30 min. sincron.				
Extindere	▪ Temă pentru acasă, după caz – diferențiat/ individualizat.	15-20 după finalizarea orelor din orar	independentă	manual, caiet/ suport auxiliar verificarea ulterioară de către cadrul didactic asigurată de o aplicație.

3.4. Strategii de instruire

➡ Adaptări privind formele de organizare a clasei

Necesitatea respectării distanței fizice dintre elevi în contextul epidemiologic de COVID-19 face ca accentul să fie pus pe activități frontale și individuale.

La lecțiile cu participanți la distanță și la cele mixte, este important:

- să se asigure implicarea în activitățile frontale a elevilor conectați de la distanță;
- să se proiecteze judicios partajarea sarcinilor de învățare.

Totuși activitățile de grup sunt posibile în condițiile date. Propunem câteva exemple.

1. La o lecție tradițională într-o clasă cu un număr mic de elevi, pot fi organizate 2-3 grupuri de elevi așezați la mese astfel încât să se respecte distanța fizică.
2. În cadrul oricărui model, pot fi valorificate proiecte de grup, la intervale judicioase de timp (pentru a nu suprasolicita elevii). Colaborarea membrilor grupului de proiectanți se desfășoară în contextul temelor pentru acasă, folosind rețele de socializare, precum Facebook etc.
3. Elevii din clasele liceale ar putea realiza proiecte de grup folosind instrumente colaborative de editare care permit editarea documentelor de către utilizatori aflați în locuri diferite și evidențierea contribuției fiecăruia (de exemplu, Google Drive).

➔ Metode didactice specifice învățării cu integrarea componentelor online

▪ **Metoda clasei inversate.** Inversarea unei clase înseamnă inversarea modului obișnuit de predare: elevii sunt provocați să parcurgă un conținut înaintea orelor de curs, tocmai pentru a fi în măsură să-l pună în practică și astfel să-și verifice înțelegerea conceptului. Mesajul clasei inversate este acela că „elevul este cel care învață”, metoda creând condițiile favorabile pentru învățarea durabilă. Acest model se bazează pe o idee foarte simplă: timpul valoros în clasă ar fi mult mai bine utilizat dacă l-am folosi pentru a interacționa și pentru a-i face pe elevi să lucreze împreună în echipe sau în binom. Această metodă poate funcționa foarte eficient în cazul învățării la distanță, întrucât elevii pot studia resursele digitale oferite de profesor înainte de lecții, prin intermediul unor link-uri expediate prin email, Messenger, Viber sau postate pe Google Classroom, pe un website al clasei creat cu Google Sites, pe un blog etc. În acest caz profesorul nu mai acaparează cu prelegeri activitatea de predare, ci interacționează activ cu elevii pentru a demonstra în mod practic o teorie, pentru a exemplifica un concept, pentru a încuraja elevii să dezbată, să argumenteze, astfel învățând prin descoperire și prin exersare.

▪ **Învățarea prin rotație** se referă la modelul care permite elevilor să studieze în spații de învățare diferite amenajate direct în sala de clasă, unde cel puțin unul dintre spații permite învățarea online. Acest model este cel mai frecvent utilizat la ciclul primar, dar poate fi adaptat și pentru elevii de gimnaziu și liceu. Amenajarea spațiilor de tipul Clasa Viitorului (www.clasaviitorului.md) permit implementarea cu succes a acestei metode de predare, care presupune lucrul cu o diversitate de resurse și într-o varietate mare de moduri. Învățarea prin rotație va avea loc într-un spațiu de instruire deschis și flexibil, unde profesorii vor experimenta scenarii de predare-învățare-evaluare inovatoare, folosind tehnologii digitale cu impact transformativ: programare, robotică, Internetul lucrurilor (Internet of Things), cât și echipamente care să transpună aceste tehnologii: senzori, media digitală și echipamente de fabricație. Clasa Viitorului este un bun exemplu de abordare modernă, care aduce un nou concept în pedagogie, oferind un spațiu de învățare deschis și de inspirație cu abordări interdisciplinare și inovative, prin utilizarea tehnologiilor digitale, ce favorizează procesul de învățare centrat pe elev.

▪ **Învățarea în bază de proiecte online și offline:** elevii lucrează la un proiect pe o perioadă extinsă de timp - de la o săptămână până la un semestru - care îi implică în rezolvarea unei probleme din lumea reală sau le solicită să găsească răspunsul la o întrebare complexă. Ei lucrează atât în mediul virtual (de exemplu pe Viber sau într-un grup de Facebook), cât și cel tradițional, sub ghidarea profesorului și își demonstrează cunoștințele și abilitățile prin crearea unui produs public sau a unei prezentări pentru un public real, din afara școlii. Astfel, elevii dezvoltă gândire critică, lucrează prin colaborare, sunt încurajați să fie creativi să-și dezvolte abilitățile de comunicare. Învățarea bazată pe proiecte dezlănțuie o energie creativă contagioasă în rândul elevilor și profesorilor.

▪ **Învățarea în bază de sarcini care presupun utilizarea resurselor digitale sau realizarea acestora direct în mediul virtual** are la bază solicitarea elevilor de a îndeplini sarcini concrete din viața reală folosind un vocabular țintă: vizita la un medic, desfășurarea unui interviu sau apelarea la un expert pentru a solicita ajutor. Aceasta încadrează activități care îi implică pe elevi într-o comunicare plină de înțeles, orientată spre realizarea unui obiectiv, pentru a rezolva probleme reale, a finaliza proiecte și a lua decizii. În cazul predării la distanță, elevii trebuie să îndeplinească o activitate cu ajutorul resurselor digitale sau nemijlocit în mediul online. De exemplu, elevii pot elabora traseul vizitei la un muzeu virtual după vizionarea unui tur în 3D, pot genera o hartă conceptuală digitală pentru a compara două personaje literare sau istorice, pot selecta și descrie cele mai frumoase monumente istorice din Moldova de pe Instagram.

Notă: Metodele descrise mai sus necesită adaptare la particularitățile de vârstă ale elevilor și la alți factori de impact, specifici clasei.

➡ **Mijloace didactice**

În condițiile învățării mixte **se va asigura utilizarea consecventă a manualelor școlare aprobate de MECC**. Manualul școlar constituie un document curricular oficial de politică educațională, care asigură concretizarea programei școlare prin următoarele componente:

- *componenta informațională* contribuie la transmiterea cunoștințelor, consolidarea, dezvoltarea și integrarea achizițiilor, educația socială și culturală etc.;
- *componenta acțională* reflectă un sistem de activități ce includ sarcini didactice formulate în context taxonomic, însoțite de metode și tehnici interactive, care implică elevii într-un proces de învățare constructiv prin stimularea imaginației, a gândirii creatoare, a învățării prin descoperire, realizând, totodată, evaluarea și autoevaluarea propriilor achiziții.

Pentru cadrele didactice, manualul trebuie să constituie un instrument de bază cu rol de proiect pedagogic deschis, de orientare îndeaproape a activității didactice în vederea realizării curriculumului. Pentru elevi, manualul este cel mai important instrument de lucru, detaliind în limbaj adecvat experiențele necesare pentru ca ei să poată atinge finalitățile curriculare în condițiile definite prin principiile pedagogice generale și specifice, aspectele de didactică a disciplinei. Lucrul cu manualul, ca suport pentru învățare, constituie una dintre componentele esențiale ale competenței cheie *a învăța să înveți*.

Auxiliarele didactice (caiete de lucru pentru elevi, problemare, culegeri de exerciții etc.) nu pot înlocui manualul școlar, deoarece nu includ componenta informațională ca suport pentru predarea noului, nu asigură funcțiile manualului școlar. Ele reprezintă suporturi didactice auxiliare ce pot fi folosite în vederea antrenării și dezvoltării capacităților aplicative, constituate ale competențelor curriculare, în contexte legate de lucrul independent al elevilor, activităților diferențiate și individualizate, temele pentru acasă (în conformitate cu cerințele regulamentare).

În vederea asigurării corectitudinii științifice și metodice, materialele oferite de către profesori elevilor, sincron sau asincron, se vor elabora având la bază manualele aprobate de MECC. În acest context, evidențiem primele generații de *manuale digitale* și *suporturi digitale* elaborate în Republica Moldova:

- manuale la disciplina Limba și literatura română pentru clasele a X-a, a XI-a și a XII-a create de către DGETS Chișinău în colaborare cu Centrul de Teatru din Moldova, sub egida MECC (www.literaturaromana.md);
- suporturile digitale destinate elevilor și cadrelor didactice pentru studierea modului Educație digitală elaborate de MECC (<http://ctice.gov.md/resurse/educatia-digitala/>).

De asemenea, pe platforma **tekwill.online** (<https://tekwill.online/>) pot fi găsite resurse pentru implementarea disciplinelor opționale din domeniul TIC aprobate de MECC în anul 2020. Resursele au fost elaborate în cadrul proiectului „Tekwill în Fiecare Școală” și sunt dedicate elevilor cu vârste cuprinse între 13 și 19 ani și permit accesul gratuit la resurse digitale inovative, oferind cunoștințe și competențe pentru profesiile viitorului. Deocamdată, pe platformă, sunt disponibile trei cursuri – *Design Grafic*, *Programarea Algoritmilor în C/C++*, *Proiectarea și Dezvoltarea Web*, iar în curând grila va fi completată și cu alte resurse. Fiecare curs conține o culegere de lecții video, lecții text, exerciții interactive și compilatoare (interpretatoare de cod), iar la finalul lecțiilor, elevii își pot testa cunoștințele într-un Quiz-fulger. Fiecare curs poate fi studiat individual sau ghidat de către un profesor în timpul orelor la disciplinele opționale. Prin intermediul acestora, elevii au posibilitatea

să-și dezvolte creativitatea, gândirea critică, să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare și să obțină noi competențe digitale. Prin intermediul acestei platforme online, profesorii vor avea ocazia să aplice noile metodologii de predare, precum învățarea mixtă/ clasa inversată (blended learning/ flipped classroom) care presupune ca elevii să studieze independent temele și să vină la ore doar pentru a discuta, pune în practică subiectele studiate alături de profesor.

3.5. Strategii de evaluare

În condițiile învățării mixte, se va respecta *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar*, aprobat prin Ordinul MECC nr. 70 din 30.01.2020 și metodologiile de evaluare criterială prin descriptori aprobate de MECC pentru clasele primare; pentru unele discipline din clasele gimnazial-liceale (Educație civică, Educație plastică, Educație muzicală, Educație fizică, Educație tehnologică, Dezvoltare personală).

La elaborarea/ selectarea/ adaptarea probelor de evaluare se va ține cont de prioritizarea curriculară.

Se va încuraja autoevaluarea și evaluarea reciprocă.

3.6. Proiectarea didactică

În condițiile învățării mixte, **proiectarea de lungă durată** se bazează, ca și în condițiile tradiționale, pe Curriculumul la disciplină, cerințele și recomandările din Ghidul de implementare a curriculumului și Reperetele metodologice de organizare a procesului educațional la disciplină în anul curent de studii. Aspectele specifice reies din modelul de organizare a procesului educațional care este aprobat în instituție și vizează:

- recomandările privind tipurile de activități la lecții în cadrul modelului dat, enunțate în *Reglementări speciale privind organizarea anului de studiu 2020-2021 în contextul epidemiologic de COVID-19, pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar*, aprobate prin ordinul MECC nr. 840 din 19.08.2020;
- prioritizarea curriculară;
- resursele digitale.

În rubrica „Observații” a proiectului de lungă durată se recomandă scrierea variantei de lecție (v. Tabelul 1).

Pentru a evita suprasolicitarea cadrelor didactice în condițiile actuale ale crizei epidemiologice, se propune **elaborarea de proiecte-schiță** care includ antetul (variante de lecție, unități de competență, obiective, strategii didactice) și o schiță succintă a demersului didactic, structurată pe fazele lecției cadru Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere (ERRE).

În cazul lecțiilor cu participanți la distanță și a lecțiilor mixte/ hibride poate fi utilă următoarea rubricare:

Etapa lecției cadru ERRE	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	
		în sala de clasă	online

Neticheta (fr. *netiquette*)

Neticheta este codul social al internetului, având în definiție cuvintele rețea și etichetă.

Normele de etichetă ale internetului în zilele noastre fac parte din normele sociale, obiceiuri și cultură. Internetul are propria cultură, iar regulile sale, neticheta, este reprezentată de *norme culturale pentru actualizări de stare, mesaje de e-mail, setările de confidențialitate și liste*. Normele de bază ale netichetei sunt cele aplicate zi de zi pe internet și se stabilesc pentru a avea o comunicare eficientă unii cu ceilalți.

Regula de aur a netichetei: tratează pe alții așa cum ai vrea să fii tratat tu însuși. Ea reprezintă spiritul netichetei – acela de a fi civilizat.

Zece reguli de bază ale netichetei:

1. Verifică ortografia și punctuația, redactează-ți mesajele în toate comunicările scrise pe internet, deoarece erorile pot diminua credibilitatea mesajului.
2. Nu scrie totul cu Caps Lock, nu pune două sau mai multe semne de exclamare, deoarece este ca și cum ai țipa la cel care te citește.
3. Onestitatea este o neticheta bună, deoarece comunicațiile în rețea nu sunt valide fără ea. Fii sincer în profilurile tale și în alte comunicări, deoarece onestitatea creează cea mai bună experiență online.
4. Fii tu însuși online, pentru că nu ești anonim și alți utilizatori sunt oameni reali. Nu spune și nu fă online, lucruri pe care nu le-ai face în realitate, pentru că nu poți fi luat în serios. Imaginea ta online este importantă. N-o strica prin a fi altcineva decât ești.
5. Nu jigni și nu răspunde la jigniri, sau orice altceva ce reprezintă o insultă personală comunicată prin intermediul internetului. Normele netichetei vor să civilizeze internetul, deoarece acesta este codul de conduită socială.
6. Nu fă spam și nu urma link-uri de tip pop-up și spam, deoarece acestea pot duce la viruși, spyware și malware⁵.
7. Fii conservator în e-mailul trimis și liberal în e-mailul primit, deoarece calitatea este mai bună decât cantitatea.
8. Evită să trimiți e-mailuri și mesaje la ore nepotrivite, nu aștepta răspuns imediat la mesajele expediate.
9. Cumpăra de pe site-uri web securizate, deoarece acestea protejează informațiile tale.
10. Fii discret în tot ceea ce faci pe internet. Aceasta include crearea de profiluri pe rețelele sociale și postarea de comentarii.

Exemple de netichete

Ce trebuie să eviți când trimiți un mail

În primul rând, nu trimite mesaje nesolicitate, adică spam. Unii dintre cei care fac spam sunt nou-veniți în online sau nu au tangență cu acest domeniu și apelează la persoane sau firme dubioase ce le promet, în schimbul banilor, creșterea vânzărilor, de regulă folosind liste cu adrese de e-mail obținute ilegal.

În câmpul destinat subiectului, scrie clar ce vrei să comunici, pentru ca destinatarul să știe de la început dacă îl interesează sau nu mesajul tău. Ai grijă ca mail-ul trimis să fie scurt și concis, pentru a economisi timp. Nu folosi majuscule, pentru că transmit agresivitate, și nici emoticoane, mai ales dacă este vorba de mesaje trimise în interes de serviciu.

⁵ **Spam** = utilizarea sistemelor electronice de mesagerie pentru a trimite mesaje nesolicitate, fără discriminare, în special de publicitate. În timp ce forma cea mai larg recunoscută de spam este e-mail spam, termenul este aplicat la abuzuri similare din alte medii. **Pop-up** = element furnizat de interfața cu utilizatorul care rezultă în urma unui click de mouse și oferă acces mai ușor la alte funcții sau link-uri. **Virus** = o aplicație care se poate multiplica singură și răspândi de la un computer la altul. **Spyware** = este un software care ajută la strângerea de informații despre o persoană sau o organizație fără știrea lor și care poate trimite astfel de informații către o altă entitate fără acordul consumatorului, sau care își asumă controlul asupra unui calculator fără știrea proprietarului. **Malware** = prescurtare pentru termenul de software malițios. Este utilizat sau creat de către atacatori pentru a perturba funcționarea computerului, aduna informații sau pentru a obține acces la sistemele informatice private. Poate apărea sub formă de cod, scripturi, conținut activ și alte aplicații software. "Malware" este un termen general folosit pentru a desemna o varietate de forme de software ostil sau intruziv.

Nu în ultimul rând, nu trimite mesaje confidențiale pe mail, pentru a nu ajunge accidental către persoane rău-intenționate și semnează-te întotdeauna. În plus, nu este frumos să trimiți cuiva un mesaj fără să fi stabilit înainte o relație, fără să fi primit acceptul acestuia.

Este necesar să se respecte regulile firești de comunicare în privința adresării și redactării citițe a unui mesaj. Comunicarea tinde să fie făcută în cel mai scurt timp posibil, pierzându-se înțelesuri, uneori importante, în comunicarea zilnică cu prietenii sau cunoștințele.

Cum te comporți pe un forum

Forumurile sunt secțiuni de discuție cu legi proprii, însă există câteva reguli de bază care trebuie respectate. Cea mai importantă regulă, de bun simț, este cea a respectării dreptului la opinie al interlocutorului și necesitatea argumentării atunci când intrăm în conversație în spațiile reglementate și moderate, gen chaturi sau forumuri. Posibilitatea de a naviga online anonim și de a comunica uneori sub protecția unor nume false a dus la câteva anomalii de comunicare, primul dintre ele fiind chiar lipsa totală a măsurii în ceea ce privește limbajul și unele forme de hărțuire online.

Nu posta mesaje care nu au legătură cu subiectul discuției. Dacă vrei să discuți un subiect care nu a fost încă dezbătut, pornește unul nou. Nu ataca participanții la discuție, deoarece convorbirile pe forum se centreează pe subiect, nu pe interlocutori. Evită postarea reclamelor, a materialelor cu conținut obscen, nu înjura și nu face discriminări rasiale sau de orice alt tip. Nu în ultimul rând, ai mare atenție la gramatică. Citește cu atenție mesajul înainte de a-l publica, pentru că va fi vizualizat de multe persoane, cărora le va fi greu să îți înțeleagă postarea dacă nu este scrisă corect.

Bune maniere pe Messenger

Messengerul a devenit un mijloc de comunicare chiar mai folosit decât telefonul mobil. Deși pare mult mai accesibil, chiar și Messengerul are regulile sale.

În primul rând, nu deranja o persoană care are la status “ocupat” decât în caz de urgență și nu folosi alerte sonore în exces (buzz). Evită utilizarea abuzivă a emoticoanelor, pentru că pot produce confuzie, dacă nu le folosești cu atenție, sau își pot pierde relevanța, atunci când le postezi la fiecare propoziție. Nu porni niciodată certuri pe messenger, deoarece riști să fii înțeles greșit. Atenție la felul în care folosești anumite cuvinte, pentru că un cuvânt scris nu are întotdeauna același înțeles ca unul vorbit.

Nu folosi acronime în exces. Deși “brb”, adică “vin imediat”- be right back, în engleză, sau “np”- “cu plăcere”, „no problem” în engleză, sunt deja cunoscute de majoritatea utilizatorilor de Internet, pot crea probleme celor nefamiliarizați cu astfel de formule de comunicare.

Nu întrerupe interlocutorul, pentru că este nepoliticos. Aplicațiile de mesagerie instantă te avertizează când partenerul de discuție tastează un mesaj, deci lasă-l să termine ce are de zis, pentru că altfel vei părea dezinteresat de părerea sa.

Folosește statusuri pentru a anunța când nu ești la calculator, pentru ca cei care vor să îți comunice urgent ceva să te găsească ușor pe telefonul mobil, de exemplu.

Nu în ultimul rând, nu trimite mesaje tuturor celor din listă (mass message), pentru că îi deranjezi pe cei care sunt online, dar poate sunt foarte ocupați. În plus, chiar și aceste mesaje sunt considerate o formă de agresiune pe Internet.

Resurse utile:

<http://www.albion.com/netiquette/corerules.html>

<https://sites.google.com/view/i-citizen/module-de-instruire/neticheta-comunicarea-digital%C4%83-sau-codul-bunelor-maniere-pe-internet>

Aurelia Marinescu „[Codul bunelor maniere astăzi](#)”

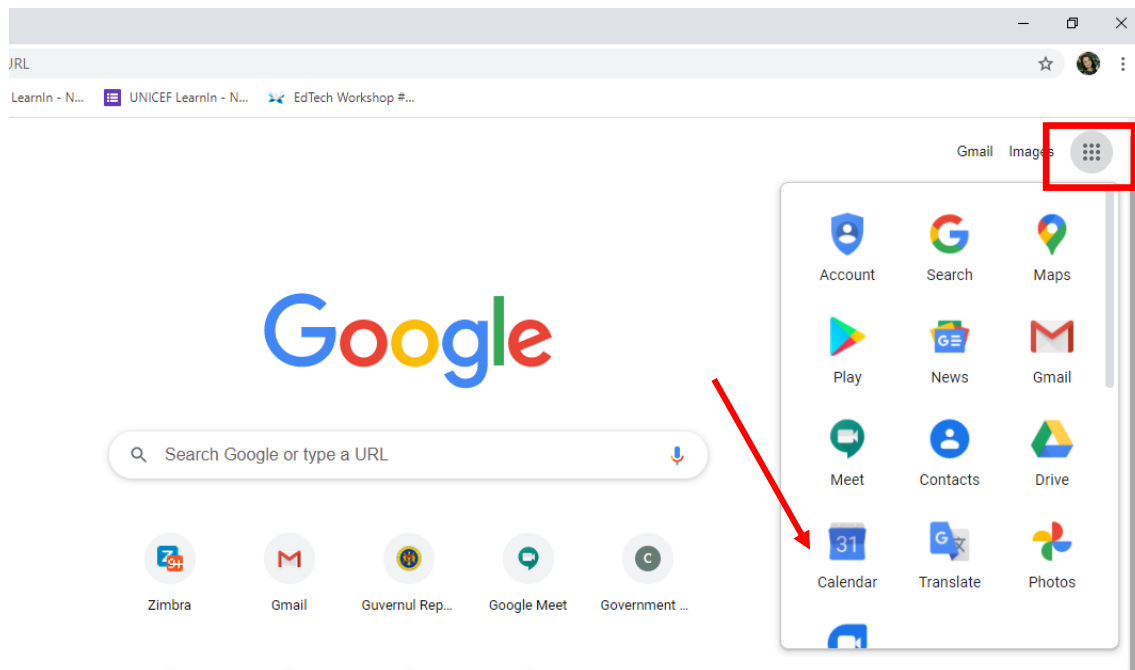
Dorothea Johnson, Liv Tyler „[Modern Manners: Tools to Take You to the Top](#)”.

Cum programăm lecții pentru un semestru, utilizând Google Meet?

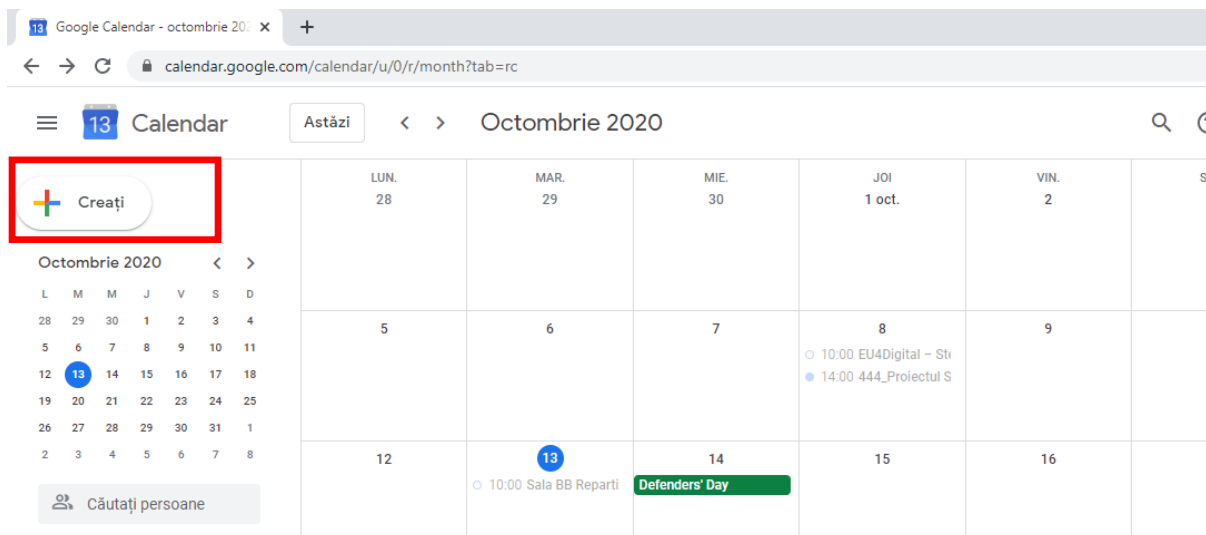
1. Lansați browserul Google Chrome

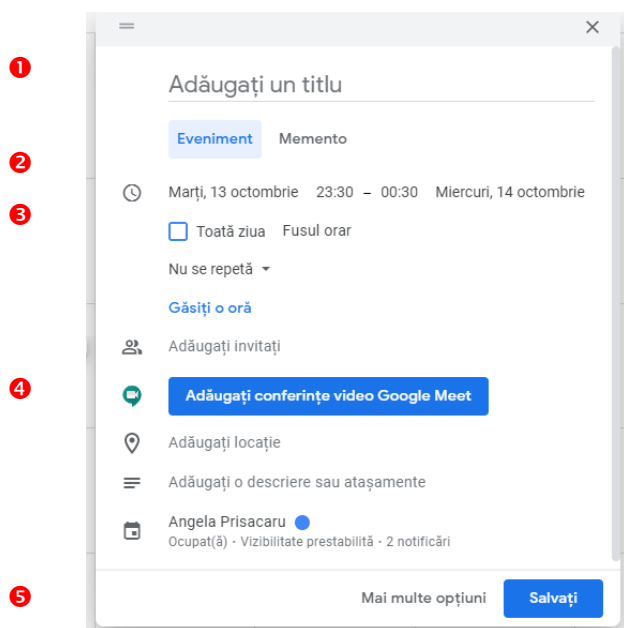
2. Deschideți cu ajutorul unui clic panoul aplicațiilor recomandate de browserul Google Chrome:

3. Din Panoul de aplicații selectați aplicația Calendar. Observați în partea stângă sus a ferestrei, butonul Creați:

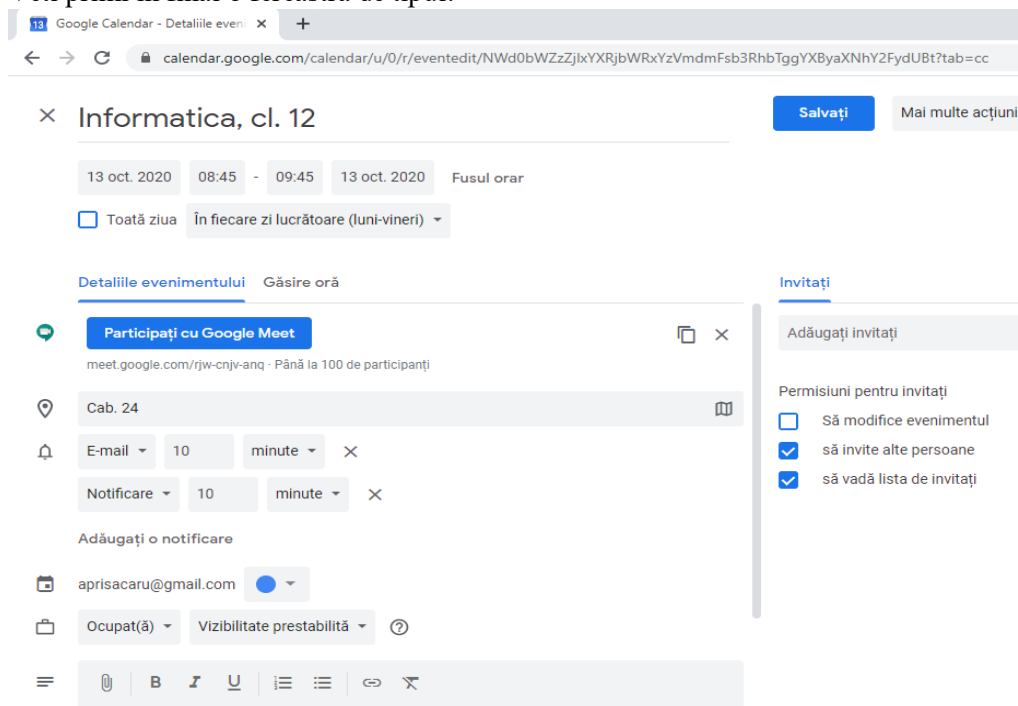

4. Plasați cursorul pe butonul creeți și acționați dublu click. Se va deschide următoarea fereastră de dialog.

5. Acum planificați orele dvs.:

- 1) În rândul cu numele Adăugați un titlu – scrieți disciplina și clasa cu care aveți ore.
- 2) Mai jos, selectați data, luna, anul, ora, începutul și sfârșitul orei, asigurați-vă că fusul orar corespunde regiunii.
- 3) Selectați opțiunea În fiecare zi lucrătoare (luni – vineri). În cazul în care oriți să setați doar pentru anumite zile, selectați opțiunea Personalizat...
- 4) Acționați un clic pe butonul Adaugă conferințe video Google Meet
- 5) După acționarea unui clic pe Adaugă conferințe video Google Meet, va apărea butonul
- 6) Acționați un clic pe pictograma ce reprezintă 2 pătrate suprapuse.
- 7) Ultimul pas: cu indicatorul nr. 5, salvăm tot ce am planificat prin acționarea butonului Salvați.
- 8) Veti primi în final o fereastră de tipul:

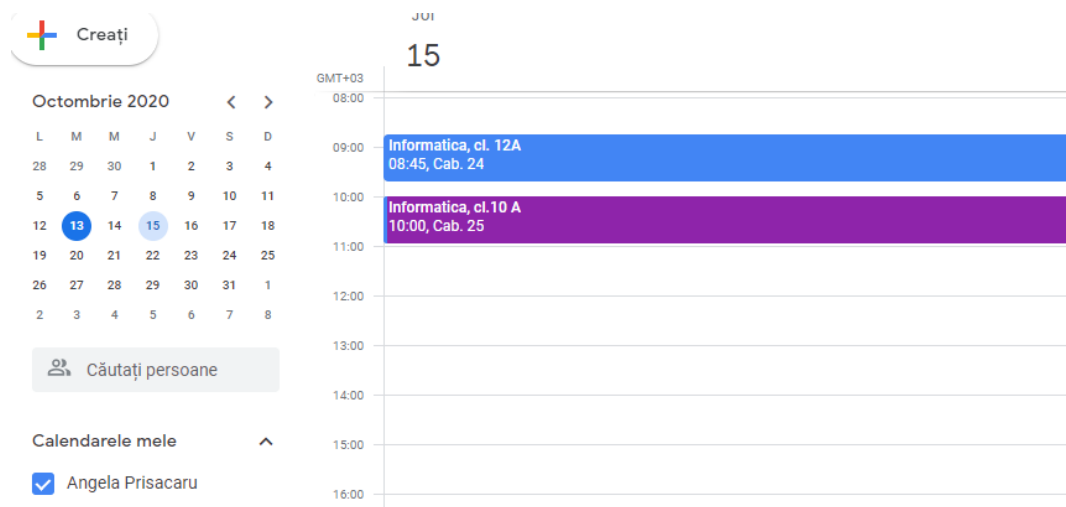

Elevii și dvs. veți putea intra în conferințele dvs. pe toată perioada cu același link.

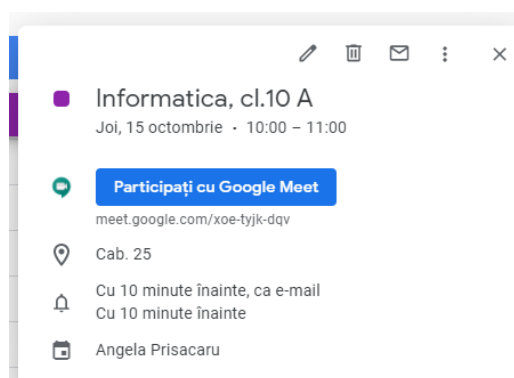
Intrarea poate fi efectuată:

- De către elev, prin găsirea acelui link din data când a fost plasat.
- Profesorul ar putea să intre tot așa; sau există varianta a II-a: repetăm pașii 1- 3 de mai sus.

După acționarea CALENDAR, veți obține toate conferințele programate pentru acea zi ca în exemplul de mai jos:

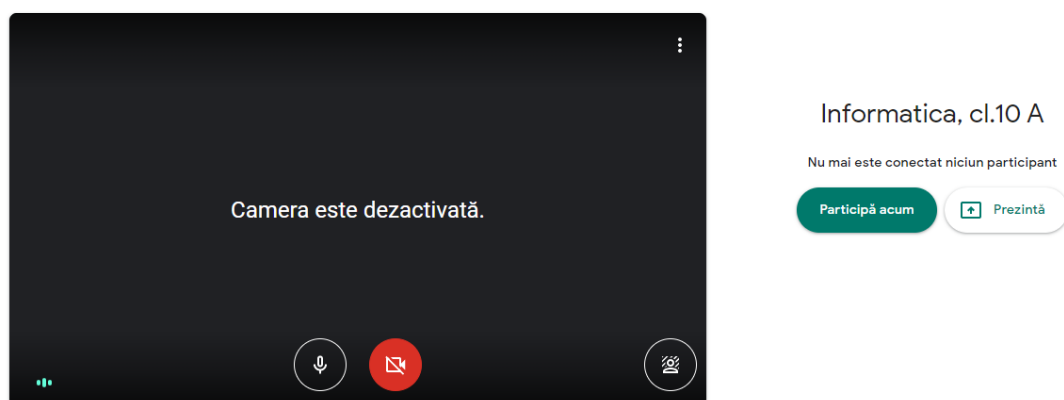

Pentru a începe lecția, acționați click pe conferința clasei de care aveți nevoie. Va apărea:

Acționați **Participați cu Google Meet**.

Se va deschide pagina

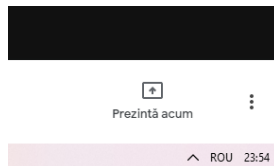
Închideți, la început microfonul și camera prin acționarea butonului stâng pe el (un click repetat le va conecta), și acționați **Participă acum**.

După intrare, permitem accesul elevilor și începem lecția.

Butoanele cu pictogramele microfonului și camerei ne arată dacă sunt conectate sau deconectate. De exemplu, în imaginea de mai jos, microfonul este conectat, iar camera – deconectată. Butonul din centru este pentru a închide conferința.

Pentru a face o prezentare, pe bara de jos a ferestrei, se va acționa butonul Prezintă acum:

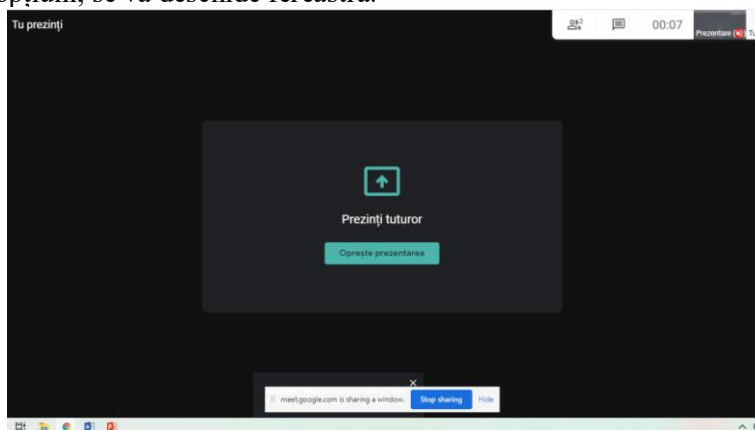

Se vor propune trei moduri de prezentare:

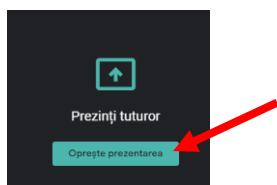
1. *Tot ecranul tău* – dacă veți alege această opțiune, elevii vor vedea tot ce aveți pe ecranul computerului, nu este recomandată această opțiune;
2. *O fereastră* – opțiune recomandă. Cu ajutorul ei puteți prezenta doar materialul pe care l-ați pregătit pentru clasa în cauză;
3. *O filă Chrome* - cu ajutorul acestei opțiuni puteți prezenta o filă din internet.

După selectarea unei opțiuni, se va deschide fereastra.

În continuare veți deschide fișierul necesar. La această etapă, fișierul dvs va fi vizibil pentru toți participanții la sesiunea video.

Când finalizăm prezentarea, vom închide (sau minimiza) fișierul, apoi vom acționa butonul **Oprește prezentarea** a aplicației Meet:

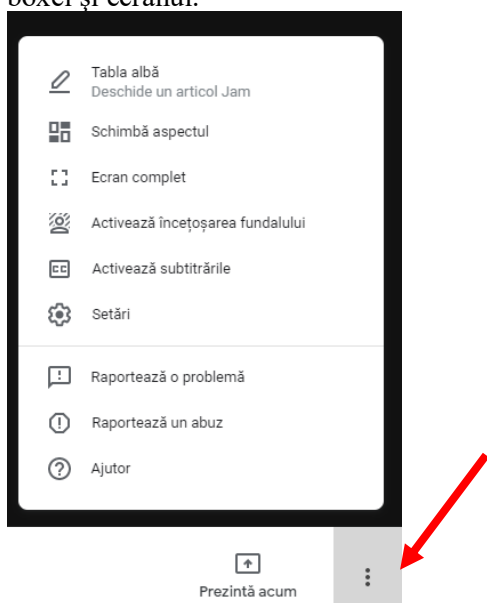

Selectând butonul **Mai multe opțiuni ...** din colțul dreapta jos al ferestrei Meet.

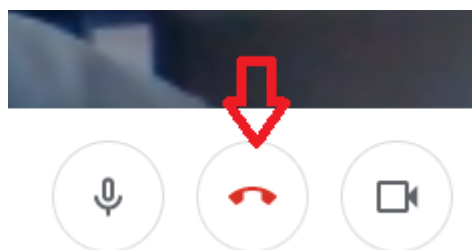

Aici vom putea:

1. Schimba aspectul, alegându-l pe cel dorit;
2. Reda ecranul complet. Nu uitați să închideți ecranul complet în același mod;
3. SETĂRI – puteți verifica și modifica (în cazul camerei web adăugătoare) setările microfonului, ale boxei și ecranul.

Notă: Înainte de lecție, deschideți toate fișierele, cu care doriți să lucrați, și paginile de Internet necesare !!!
Când terminați ora, îi rugați pe elevi să părăsească sesiunea, acționând receptorul:

Profesorul va părăsi sesiunea ultimul.

Mai multe resurse video despre cum poate fi utilizată aplicația Google Meet, precum și alte diverse instrumente din pachetul Google puteți găsi pe pagina <https://www.clasaviitorului.md/video-g-suite-for-education-prezentare-generală/>